

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XVIII. perducitur vsque ad Annum D.XC.
nempe ab Anno primo Iustini Senioris, vsque ad quintum Mauritij Augusti.
Complectitur annos LXXIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 536. Agapeti Pap. Annus 2. Ivstiani Imp. 10. Theodati
Reg. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14926

in his debeat esse tenaces. Sed reddimus hic posteriorem Agapeti epistolam ad eundem Cesarium conscribam in causa Contumeliosi antea damnati Episcopi:

Dilectissimo fratri Cesario Agapeti.

CXI. ALTERA AGAPETI EPIST. AD S. CES. EP. DE CONTUMELIOSO EPIS.

Optaveramus frater amantissime, ut Episcopi Contumeliosi in potestate permanente, nec tibi dolum foret necessitas iudicii, nec nobis causa censendi; maxime quia in supra scripti viri acceptione communi honoris reverentia quodammodo videtur idcirco. Unde quatenus praesumptione (sicut asserit) innocentis ad appellationem veluit auxilium convolare, et actionibus assidua hoc tenuerunt, ut cum cognitionis iustitiae beneficium ex a latatione omnino restituta absolverent. Delegatum enim deo nostro adstante, sicut ex amem, ut secundum causam venerabilium constituta sub consuetudine iustitiae, omnia, quae apud fraternitatem tuam de eiusmodi negotio atque gestis sunt, diligentissima investigatione flagrantur; neque enim praedictum virum convenit euncta, primo habere cognitionem regeri, quippe cum et ipsedictum petierit. Non avertatur voluntas animi a praedictum infirmam, cum in necessitate fuerit, ne nobis (quod asserit Dominum) ea que legemur in promeritis dei postulat: Quod etiam ad eundem suum, ut non audiat infirmum, et ipse inuocatur Dominum, et non erit, qui exaudiat eum. Quod est enim infirmum Episcopo Contumelioso, qui in tribulatione posuit, et de praeteritis iudicium pudore confusatur; et cognoscitur, quod fuerit a te expectatum turbatur, quia quilibet ei, quod optatum est, parum forte suffragatur innocentia, non potest iudicium sollicitudinem non habere.

CXII.

Et nos quidem quatenus culpatus a velu Euertho deservit memoratum Episcopum reuocatum ad Ecclesiam suam charitatem te voluntate seruauerit, utque ad exitum iudicii, quod deliquimus Episcopo Contumelioso redacta sibi inodo propria substantia possessionem intatione volumus ab administratione patrimonii Ecclesiastici, et celebratione Missarum: quia id, quod sibi videtur iudicio fuisse sublatum, et gloriosum, si ea veritate suffragatur iudicio receperit, quam in praedictum occupavit. Melius autem fecerat fraternitas tua: si postea quam sedis Apostolica appellationem interpositam desiderant, ex amem circa personam eius a tempore sententia nihil permissibile inuiniat, ut esset integram negotium, quod interposita provocatio: quod cretur, nam sine executionem mittitur prima sententia, secunda non habet cognitio, quod requiritur. Addeendum, quia et si non esset praedictum Episcopum iudicium rescriptum, priuatum magis potuit secundam Canonem expectare confessionem, quam iudicium religionem excoere. Suspensus igitur (sicut praesertim) Episcopo Contumelioso habeat iuramentum, quam praesens dicitur celebratum Missarum: et patrimonium Ecclesie in gubernatione Archidiaconi eiusdem Ecclesie constituto, ita ut alimonia sufficiens Episcopo non denegatum visitationem tuam loco praesens ordinari personam, et patienter excoere iudices, quoniam praesens nobis Dominum, constituerimus, audire. Praeterea ne quid esset, quod charitatis tuae videtur incognitum, studo dilectionis constitutionem seruimus capitula subter amelli, ut scientia communi: emam canonum, sicut participamus affectu. Dominum te inuoluntatem confodiat, frater reuerentissime. Dato decimo quinto Kalendas Augustas P. Con. Paulini Ian. V. C. haec tenus Agapeti epistola ad Cesarium. Quo modo autem occasione litterarum Agapeti ad Clotharium Francorum Regem, inmaue ab eo paratum est sacrilegium, sic accipe h.

Ex his Epist. Gallicana Bernardi de Corard, Paulini Dico. illan in vna Clotharii Primi, Regis VII. Euarthi RVS DOMI NVS DE VVEIOT A CLOTHARIO REGE INTERFICITVR.

terra, merique bellum atrox intulit Sarraenis, variisque de illi victorias reportauit. Quibus tandem consilio Romanis se contulit, Pontificumque Agapetum adiuu, a quo benigne exceptus est. Cum autem Gualterum in patriam redire velle expectaret, (cuiusmodi desiderium praeter omnia hominum animos existimatur) Pontifex illius precibus amicum, litteras ad Clotharium scripsit, quibus eum rogabat, ut Gualterum salu delatatum exulare quatuor, atque adeo vix probus, et magnanimus exire de orbe Christiano bene meritis, sicut in gratiam rediret, atque in integram restitueretur. Gualterum hic cum litteris Saxonum, vix Rex debebat die exire, sed aduenit, et cum Rex in sacello suo factu adisset, et nunquam aliter velle, Gualterum praedictum sacellum intravit, Pontifexque litteras Regi ostendit. Rex autem prima fronte Gualterum non agnouit propter diuturnam illius a regno absentiam: sed acceptis, et perlectis litteris, ipseque agnito, gladium suum exeruit, vel ut alibi placet, multo curam agniti in eum terruit, et Gualterum interfecit. Pontifex credidit hoc facinorose accidisse, Regi inuolunt, ut culpam illam emendaret, alioquin regnum ipsius interdictum fore. Tunc Clotharius panitentia ductus in satisfactionem criminis statuit a Iovinno de Tueret, eorumque haereditas in posterum ab omni iure, omninoque de iure Regi interire propter terram de Tueret, immunes fore: cum iuramentum tuum simile ac commune hinc fontem suffragatur, ut quatenus dominus iuramentum inferi subditio suo fructum, ipsi quoque iuramentum. Qua de re diplomata ab ipse Clothario concessa sunt, quibus dominus de Tueret, eorumque haereditas ab omni iure in perpetuum sibi iuribus excoert. Sed postea titulus illi regni in principatum non mutatum fuit, qui ad hunc vix diem remansit in familia Beltharum. Hec ibi iam ad res gestas anni sequentis transeamus.

IESV CHRISTI Annus 536. AGAPETI PAP. IVSTINIANI IMP. 10. ANNI 1. THEODATI REG. 3.

Quisquis Christi annus quingentesimus trigentesimus sextus, nullius Consulatu notatus, post Consulatum Beltharj in veteribus monumentis inscriptus habetur, idemque primus annus belli Gothici in Italia a Procopio numeratur, cum Iustinianus Imperatoris decimus inchoatur. Quo Agapetus Papa a Gothorum Rege Theodato subire cogitur difficillime legationis onus Constantinopolim ad Iustinianum Imperatorem. Quantumlibet enim anno superiori ad eundem Augustum pro Ecclesiasticis rebus honorificam plenamque fatis iussisset, quam recensimus, legationem per quam pacem a Iustiniano efflagitasset, nec obtinisset, immo iam bellum inditum accepisset, atque etiam Rex barbarus dispendium pallis esset Dalmatiae atque Sclitiae: tunc etque simulac hiemelapsa, opportum nauigandi tempus adisset, fore, ut Beltharius, qui in Sicilia hibernauit, Italiam inuaderet: tantum dicitur in reuocandum parauit, non alio obice, quam Summi Pontificis legatione, qua pacem rursus peteret ab Imperatore: de qua legatione hec Liberatus diaconus: Quo tempore Theodatus Rex Gothorum scribitur ipsi Pape et Senatui Romanorum (Rauennae enim dege conueuit) intermictum non solum Senatorem, sed et rectori et filio filisque se gladio interempturam, respicientem apud Imperatorem, ut destitutum exercitum suum de Italia dimoueret. Sed Pape pro eadem causa legatione suscepta, Constantinopolim profectus est, hec Liberatus.

Potro erroris arguuntur, qui hanc Agapeti legationem in superiorem reuocant annum: cum ex Procopio, qui rebus praesens fuit, satis liquet, haec de legatione acta abfoluto anno superiori, cuius die nouissimo Beltharius Consulatus insignia abfolto munere, Syraculis deposuerat.

CLOTHARIUS PANITENTIA C. ADIS DI CTVSDOMI MOS DE VVEIOT AB OMNI IVRE REGI DEBITO MYNESFACIT.

I. AGAPETVS PAPA LEGATIONE SVSCIPIT.

c. Liberatus in Epist. a. d.

Quae

VASA OPPI
GNORATA
REDDI IV-
BRNTYR.
1. C. 1. 1. 1.
Var. lib. 17.
quod. 20.

* Tomati.

* Agabini

* Subsidii.

XI.

XII.

NON FAX DI
ITIS, SED
EXAPOSTO
LICA AV-
CTORITA-
TIS MAIE-
STAS ROM.
ECCLIE.

tico coactis imperio, ad expensas in via faciendas, regio Arcario opus habuit vasa sacra oppignorate. Operatus est tamen postea Cassiodorus apud regem, ut eadem redderentur ecclesie S. Petri, à qua sublata fuerant: de quibus eiusmodi memoria dignas litteras idem Cassiodorus à scripfit Arcario, cum adhuc fungeretur ipse officio prætorii Præfecturæ:

Tomati * & Petro VV. CC. Arcario Senator Præ-
fecti Prætorio.

Retinetis mecum fidelissimi viri, sanctissimi Agapetum vrbis Rome Papam, cum ad Orientis Principem legationis gratiam mitteretur, insignite Regie. Latis pignoriibus, à vobis tot libris auri, factis ad subsidium * eius etiam rogare excessum. Primum quidem benigne profuit, qui in necessitate mutua pecunia dedit, sed quanto gloriosius fecit, etiam illud elargi, quod cum gratiarum actione potius offerri videretur sine damno necessitati: manus Pape dabat, quod eius substantia non habebat: Et illud iter est indenne redditum, quod donis constat expleant. Quale rogo, videbatur Antistitem petentibus Ecclesiam, & Ecclesiam nulla detrimenta sentire? Distribuitur fuit potius, quem donator: quia necesse est illi applicari, de cuius facultatibus videbatur expendi, quid non agat apud ipsum Principem talis legatio: quam deservit tam singulari consuetudine?

Quapropter nostra præceptione commoviti, & regia iussione secuti, Sanctorum vasa cum obligatione chirographi auctoribus sancti Petri Apostoli sine aliqua dilatione refundite, ut lucrosè reddita celeriter imperata videantur. Optata referantur manibus Levitarum ministeria toto orbe narranda. Danetur quod proprium fuit, quantum iussit per largitatem recipi, quod sacerdotibus legibus obligavit. Superat est exemplum? quod in historia nostra magna intentione retulimus. Nam cum Rex Alericus vrbis Rome de prædatione satiat, Apostoli Petri vasa suis desiderantibus exciperet mox vrbis causam habita interrogacione cognovit, sacra liminibus deportari dispendium manibus imperavit: ut cupiditas, que de prædationum ambitu admiserat scelus, devotione largissima deleter excessum. Sed quid mirum, si venerandorum Sanctorum disperse vasa voluit, qui tanta se vrbis veneratione ditavit? Rex enim vester religiosè proposito, reddidit vasa, que tunc pignori propria videbantur effusa. Et ideo talibus factis frequens prætorii oratio: quando lata concedi posse credimus, cum retributionem boni ætibus postulamus. hincque Cassiodorus.

Ad hæc modo pronoco Novatores, qui ex opulentia crevissent Romanæ Ecclesie summam auctoritatem, non ex Apostolica potestate dixerunt: cum certare sit sub barbarico iugo captivam sanctam Romanam Ecclesiam eo paupertatis adscalam, ut cum nec ex omnibus suis reditibus costradere tantum pecunie posset, que Pontifici legationis fungenti ad iter faciendum Constantinopolim satis esset, opus fuerit vasa sacra pignori dare ad pecuniam tunc necessariam comparandam: & tamen nihil inquam toto contempore præsupremæ Pontificie auctoritatis hinc immunitatem, vel relaxatum ad delinquentes coercendos Apostolice roboris immo necesse an aliquo alio tempore magis viguerit in Ecclesia Romana præsupremæ potestas, & adeo fuerit à rebellibus cognita experimento, Orbi imperans & coercens Apostolice sedis auctoritas & culta maiestas, sicut hoc seculo, ut que sunt dicta fuerunt in Hormilda docent de tot Constantinopolitanis Patriarchis, multo etiam populo & contradicente clero, ex albo Catholicorum abrais, deque duobus contemnatibus post obitum Imperatoribus, de præscriptis toties ab ea legibus Orientalibus & Occidentalibus, & recipi ab eadem Romana Ecclesia velent, de frequentioribus vndique ex diversis provinciis Occidentalibus atque Orientalibus ad ipsos Romanos Pontifices consultationibus missis, crebrioribusque legationibus Imperatoris destinatis: que omnia & alia quamplurima impertis exempla enarrata declarant, & que hæc ipso paulo post dictum sumus, ostendunt, cum videlicet idem Agapetus Pontifex licet à Rege visus sit missus ad Imperatorem pro pace roganda, à Deo tamen proficiscitur apparuit, ut imperaret imperan-

tibus, & ab eis perperam facta rescinderet: nimirum ut quem Principes statuerent in sede post Epiphanium, Anthimum patriarcham Constantinopolitanum, inuentum hereticum in ordinem redigeret, & loco eius eadem Apostolica auctoritate Meniam protinus subrogaret, atque delatos damnaret hereticos: que omnia vigenti Apostolica auctoritate fecisse, etiam diuinitus ostensa primus docerunt.

Etenim illud ipsam ferme contigit Agapeto, quod olim Petro Apostolo: qui rogatus à claudo elemosinam dare, pro petita pecunia, qua carebat, illud responsum dedit: *Argentum & aurum non est mihi: quod autem habes, hoc tibi do: in nomine IESU CHRISTI NAZARENUS surge & ambula.* ita plane Agapetus egentem se quidem pecunia in sacrorum oppignoratione vavorum ostendit, sed in ostensione signorum diuina gratia opulentum, cum & eius esset successores, antiquam Constantinopolim peruenisset, innotuit. Ostensum quippe est, Romanum Pontificem, Petri successorem, Christi Vicarium tempre & vbi que esse locupletem abundareque celestibus donis, licet auri appetere egentissimus, vtpote qui habeat in celo promissaria diuina promissione secura, eademque auro illo referta, de quo in Canticis Sponsa: *Caput eius aurum operum, Christum scilicet, in quo sunt (inquit Apollonius) ad omnes thesauri sapientie & scientie Dei. Quotum ipse dispensator fidelis existens, pro ratione locorum & temporum quod opus est Fidelibus erogat. Qui igitur inops, ex oppignoratione sacrorum vavorum pecunia comparata, ab Vrbe discedit, viaticum à Deo locupletius, nempe virtutum miraculorum accepit, quotum amplissimum meruit asserentem, nempe Gregorium Magnum itidem Pontificem maximum, cui ad prærogatam dignitatis & sanctitatis accessit loci atque temporis adminicula, dum & sive Ecclesie siue sæculi scribit historiam.*

Que igitur in itinere confirmatus sanctissimus Agapetus miracula fecerit, idem S. Gregorius narret his verbis: *Post non multum tempore, exigente causa Gethorum, vrbis quoque beatissimus Agapetus huius sancti Romanæ Ecclesie Pontifex, cum Deo dispensante, defersio, ad Infinitum Principem accessit. Cui adhuc pergenti, quadam die in Gracianum iam partibus curandus oblatum est munus & claudus, qui neque vlla reba edere, neque extera vniquam ferre valebat. Cuius hinc propinquus illius fentes obstruissent: vrbis Dominus solite requisivit, an curacionis illius haberet fidem. Cui dum in virtute Dei ex auctoritate Petri fixam salutis illius spem habere se dicerent: protinus venerandus vir orationi incubans, & Missam solentia exorsus, sacrificium in conspectu Dei omnipotentis immolauit. Quo peracto, ab altari exiens, claudus manum tenuit, atque assistente & assistente populo, cum mox à terra in propriis gressibus exiret: cumque à Dominico corpus in os mitteret, illa diu muta ad loquendum lingua soluta est. Missam omnes, sere pro gaudio ceperunt, solumque mentis illico metus & reverentia mansit, cum videlicet cernerent quid Agapetus facere in virtute Domini ex auctoritate Petri potuisset. Hæc Gregorius. Vtinam otius peregrinationis Agapeti extarent scripta diaria, ex quibus nostri essent Annales locupletandi. Verum de reliquis ab eo rebus, satis in via quousque Constantinopolim aduenit, aliquid vbi que silentium.*

Quando autem petuenerit Constantinopolim, Anastasius referit id accidisse decimo Kalendas Maii: verum Acta Synodalia cum illuc maturius peruenisse, significaverunt. Porro de eius aduentu hæc habet Liberatus diaconus: *Primum quidem honorifice suscipiens directus fuit ab Imperatore, sferent tamen Antimbi præsentiam, cumq; ad salutandum suscipere voluit. Deinde visa Principe, causam agens legationis suscepta. Imperator autem pro vniuersis suis expensis ab ista defmatum exercitum auertere volens, supplicationes Pape voluit audire. At ille (quod summum) fuit legationis Christi singulorum querentiam ista fuerit, paulo post dicitur.*

Cur præterea Iustinianus non acquirerit Agapeto pacem Theodato petenti, ex Procopio postsumus intelligere: nempe accidisse, ut dum hæc tractarentur,

XIII.

b. Ad. 3.

c. Cart. 1.

d. Cel. 2.

XIV.

e. Greg. dial. lib. 3. cap. 3. MYTUS ET CLAUD VI AB AGAPE TO CVRA TVR.

XV.

DE ADP. P. TV AGAP. CONSTAN. TINO. I. Lib. dial. in 2. lib. 1. 1.

* sum.

XVI. CVR. DE PA. CE SPES. DEMPTA.

Gothi,

Gothi qui relictis erant in Dalmatia, cum Romanis cō-
ferentes manus priores tulerint, oculo primum Mauri-
tio Mundi filio atq. demum Mundo ipso, qui anno lu-
patoris Salonas cepit, quas hoc anno itidem Gothi re-
cepit, utrumque quibus cum factus esset elator Theoda-
tus ipsum de promissione facta penitere cepit: quam
tunc Iustinianus & ipse eam reiiciens confelsum Beli-
tharum tam paratum & Sicilia in Italiam cum exercitu tra-
sire precepit: qui improviso agmine perueniens in
Campaniam, Neapolim unitam valde civitatem oble-
dit, quid autem postea factum sit, infra dicemus. Interea
vero Agapeti Papa: res gestas Constantiopolis profes-
sionis, quibus ista habet in primis, cuncta summa-
tim referent Liberatus.

Demus petrius Principibus, ut Anthimum Agapetum Pa-
pa in libertate & communionis suscipere, illud fieri, inquit pos-
se si scilicet prius Ortodoxum. & catholicum suum, nempe
Trapezuntinum, reverteretur. Agapeta vero promittenti-
bus hominem in illa sede permancere. Agapeta vero promittenti-
bus multa: & istius Papa: minus inveniunt, in hoc Papa
perstitit, ne eum adiret peritorem. Anthimus vero videns se sede
pulsam, quidem, quod Belisar. imperator videns reddidit. & dicitur,
vixit. Agapeta pro patricio in eorum. Tunc Papa Principi fa-
vorem Monachum pro ordinavit Aristetum, confectis autem in ba-
thos (sicut Maria. Fuit iste Meritas Proposuit xenodochii ma-
ria, quod vocatur Sacerdotum, genere alexandrinum: insipiens Chal-
cedonensis Concilium. hęc summam in (vt dixi) complexus
est Liberatus: sed alii paulo latius rem sunt prolecati,
adentes nonnulla, quae desiderari in his posse videntur.

Atque primum de his scripta ab Anastasio h̄ reperit
antem in medium afferamus. Inquit Constanti-
opolis Agapetum, primum capiti habere alterationem cum pi-
ssimo Principem Iustiniano Augustulo de religione: cui beatis-
simus Agapetum constantinopolitansium resposum dedit de Domino Iesu
Christi Deo & homine, hoc est de duali natura in Christo. &c.
Quis autem singularis est Agapetum Papa creatus, ex more
(vt videmus) Iustinianus Imperator h̄ eidem misit Roman
professionem, vt rursus ab eo idem exigere. Agapetum
Catholicum fidei pro- fessionem non aliam ob causam ac-
cidit potuit, quam quod ob consensum adhibuit
in creatione Anthimi haeretici ipse etiam Imperator in
susceptionem haeretici esset adductus. Potuisset aliquo
postea idem Iustinianus tergiversari, tenuerueque id
libi postulandum fore, quod semel & iterum (vt vidimus)
ante prethitit. verum in his non obtemperare Roma
non Pontifici exigenti, nec fatuus & impium, mox edi-
tum fidei confessionem illam iterat, quam Orientalibus
ab Hormida Pontifice vidimus fuisse praescriptam, cui
etiam modo legitur affixa in scriptis: Exemplar libelli pi-
ssimo domini nostri Iustiniani Imperatoris, quem dedit Agapeto
Papa quod Constantiopolim de sede. In nomine Domini Dei
nostri IESU CHRISTI, Imperator Caesar Flavius Iustinianus
&c. Agapeta sanctissimo ac beatissimo Archiepiscopo
aliam vrbis Romae & Patriarchae, incipit: Prima salus, &c. o-
mnis huiusmodi vt illa ab Hormida per legatos Constanti-
opolim missa. Sed quod data haberet decimo octavo
Kalendas Aprilis sub Belisario Consulatu, mendum
excepit, vt post Consulatum, loco Consulatus, sic corri-
geretur.

Quomodo autem ante haec, nondum compactus ef-
set Iustiniano haeretico Anthimus Patriarcha, eius cau-
sa succentis ipse in Agapeto Pontifici Anastasio ita nar-
tare pergit: Dum contentio versaretur, ita hominum adfuit, vt
Episcopus Constantiopolitanum nomine Anthimum inveni-
ent Agapetum Papam haereticum. Cuiusque contentio versaretur cum
Agapeto & Agapeta Papa, dicitur Imperator Iustinianus: Aut
consentiret, aut exilio deportari reseruit. Tunc beatissimus
Papa Agapetum respondit cum gaudioso ad Imperatorem: &
quidem potior ad Iustinianum Imperatorem Christianissi-
mum venis, dicitur: nunc autem Divulsiuam inveni: qui
tamen minus tunc non permissio. Et dicit ei iterum Agape-
tum venerabilis Papa: Tamen vt scias tu cum idoneum non esse re-
ligioni Christianae Episcopus tuus cooptatus duas naturas in Chri-

sto. Tunc accessit ex precepto Augusti Episcopo Constantiopolita-
no nomine Anthimo, & disputatione facta, nunquam voluit con-
fiteri in doctrina Catholica responsioni ad interrogationem beati
Papa Agapeti, duas naturas in vno Domino nostra Iesu Christo.
Quem cum viciisset, Papa Agapetus, glorificatus est ab omnibus
Christianis. Tunc piissimus Augustus Iustinianus gaudio repletus,
humiliter se sedi Apostolicae, & aderam beatissimum Agapetum
Papam. Eodem tempore eiecit Anthimum a communionem, & expul-
sit in exilium. Tunc piissimus Augustus Iustinianus rogavit beatis-
simum Papam Agapetum, vt in locum Anthimi Episcopum Catho-
licum consecraret nomine Mennae, haec tunc Anastasius, quae
etiam in Miscella historia leguntur. Restitit primo haud
dubiu Iustinianus Agapeto pro Anthimo, imple Theodore
Augustus, quae ipsi Anthimo patrocinabatur, impul-
sio fuit re compacta, plus apud eum tandem valuit iussio
Pontificia, quam Angusta coniugis perfida. blandimē-
tavit digno posteris exemplo sit, omnia fidei Catholicae
posthabenda.

Sed quid facit infelix, quae se hac in re despici videt a
viro suo, a quo non solum amari, sed colere mirifice scilicet?
Haud despondet animum, sed vehementioribus a
prauo demone stimulis agitata, cuius malo spirito perci-
ta erat, ad Episcopos se conuertit, quos nollet fauere Eui-
thianae heresi: hos vrget, hos impellit, vt Agapeto resi-
stant, qui vnus vsq. de tanto labore parta dissoluit, virumq.
suum tquam captiuum in suam sententia trahit. Nat-
rat haec Zonaras verbis illis: d Nonnulli e primoribus sacerdo-
tibus Agapeto Papa Romano in Imperatrix gratiam sunt resaga-
ti, ab eadem quoque largitionibus corrupti: quos tamen ille, qui ve-
ritatem defendere, omnes superauit, haec ipse.

Sunt plane his consentientia quae recitantur in libello
Archimandritarum oblato Iustiniano Imper. post obi-
tum Agapeti: ex quo etiam illud apparet vna cum An-
thimo eodem tempore damnatos ab eodem Agapeto
veteranos illos Constantiopolim degentes haereticos.
Seuerum, Petrum, atque Zoaram: de quibus omnibus,
haec in eodem libello: e Canonicon iudicium a Romano Pon-
tificis in ipsum Anthimum & praedictos haereticos audiri voluisti,
illo persuasus, qui dicit f: Interroga patrem tuum, &c. & paulo
post: Misit itaque Deus huic ciuitati Agapetum, qui veri & patris &
id est, dilectus a Deo & hominibus, Pontificem antiquae Romae in
depositionem Anthimi & praedictorum haereticarum Seueri, Petri,
atq. Zoarae, tanquam olim Petrum magnum Apostolum Roma-
nae in depositione Simonis Cretiani. Ille enim venerabilis vir
seu per libello plurimorum nostrorum ea, quae inique contra Ec-
clesiam praesumpta fuerit, eo ipso vixi semel accipendo, neq. ad visum
suscipere voluit. Anthimum furentem aduersum canones, sed tunc
iuste deiecit de sacerdotali sede ciuitatis suae: & cooperante
eoadiuuante Catholicae fidei & diuini canonibus vestro Imperio,
praefecit ipsi Ecclesiae sanctissimum Mennam. haec & alia ipsi
ibi.

In his quidem omnibus peragendis summa potestas
Apostolica Sedis Antistitis demonstrata est, dum tanta
Ecclesiae Patriarcham fuore Iustiniani Imperatoris &
Theodori Augusti pollentem, plurimum iam antea Epi-
scoporum (vt dictum est) suffragis confirmatū ipse sum-
mus Pontifex Agapetus, nullo super hoc congregato (vt
moris fuit) ante Concilio, condemnauit. Quod enim
ficeret in gratiam Augustorum eisdem Episcopos facillime
conspirat: is ommissis, simplici habita discussione, si-
milac haeretico idem Anthimus apparuit, ipsum con-
demnauit, atque Mennam in locum eius protinus sub-
rogauit, damnatis cum Anthimo itidem Apostolica au-
ctioritate Seueri, Petro atque Zoara. Immo nec etiam
ciuitatum, nec vrbium, sed & reiectum penitus, nec in con-
spectum admittit, fuisse ab Agapeto Pontifice Anthi-
mum condemnatum. Nicephorus tradit haec dicens: g
Agapetus cum de rebus Anthimi inquireret, multosque ab Archi-
m. audiri eius vrbis & alii libellos oblatos acciperet: illi ne in con-
spectum quidem admisso, Episcopatum abrogauit: cuius calculum
monasteria etiam Palestina & Petrus Hierosolymitarum Antistes
nec non reliqui Ecclesiarum praefecti comprobauerunt. haec ipse
consentientia his, quae ex libello monachorum modo
sunt recitata.

XX:

d Zoar. An
na par. 3. in
Iustiniano.

XXI.
DAKNA TI
AB AGAP.
PAP. ALII
HAERETICI

e Extat in
Constantin.
Synod. sub
Menna ad.
T. 2. Conc.
I. Dec. 32.

Magi vel
Samarita-
ni.

XXII.
AGAPETVS
QVAM MA
GNIFICE
EGERIT.

g Nicoph.
lib. 17. c. 13.

XXIII. MITIVS E- GIT CVM ANTHIMO AGAPETVS

a Ex Synod. Constantin. sub Menna. AB. I.

XXIV. VICERTVS TERMINVS ANTHIMO PRÆSCRIBATVR.

XXV. SEVERVS HÆRETICVS FOVET ANTHIMVS C. MAG. H. P. I. CAP. 17.

XXVI.

At vero quod ex Nicephoro dictum est, Anthimum nec in cōspectu admittim ab Agapeto Papa, ē se de fuisse depositum magis in heretice sententie Anastasi dicentis vocatum Anthimum & discussione de eo facta, cum nollet cōfiteri duas in Christo naturas, id ab eo exegente Pontifice Agapeto, ab ipso tūc damnatum fuisse nisi prater Nicephorum essent Acta Synodalia hoc testantia ex libello monachorum Iustinianum oblato, nuper à nobis citato. Vnde intelligere possumus, e sum ipsam plenitudinem potestatis, non feruata in omnibus forma iudicij. Porro etiam aduersus Anthimum Agapeti Papæ iudicium absque Synodo huiusmodi fuit secundum supremam Apostolicæ sedis auctoritatem, qua supra omnes canones Pontifex eminet, haud tamen extitit commiseratione incunum: siquidem aditum ei sperum reliquit, vt si quando ab errore penitens ad Ecclesiam redire vellet, Episcopatus pristinus Trapezuntinæ Ecclesiæ eidem integer seruaretur. Quam tamen commiserationem Pōntificis Agapeti etiam Anthimum agere serētes Orthodoxi Archimandrita Ecclesiæ Constantinopolitanæ, in alio libello, quē postea eadem Pontifex hoc anno obtulerunt, ista artari ad certum tempus petierunt, nempe vt prefinitus illi daretur ad respiciendum terminus, quo lapsus nullus illi vitæ pateret aditus ad priorē Ecclesiam. Sed accipe eorum verba:

Non vultis omnimodum eius peccationem, sed vt conuertatur: imitanti enim Christum Deum nostrum, qui venit vt vocet non iustos, sed peccatores ad penitentiam: Et omnino paterni vobiscum suscipitis, si recognouerit proprium peccatum & conuictor. Adiuuamus vestram beatitudinem (sicut auleq; quā factiamus) per sanctam & consubstantialē Trinitatem, ac per principem Apostolorum, Petrum, ac salutem & victoriam ipsius Imperatoris nostri, non contemnere diuini canones, qui ab ipso presumuntur: neque Ecclesiam et traditam, qua ab ipso despicitur, sed sequendo in omnibus eos, qui ante ipsam in eam beatitudinem in fide vestra claruerunt, facere in ipsum adiuu & conuictor. Auctoritatem canonum immutantes, & qui per vitia vitium degerunt cum hereticis, quam cum propria Ecclesiæ, qua sanctum Concilium contra Nestorianum liquet fecisse, agnoscendo et terminum, sicut & ille Nestorius: intra quem nisi occurrerit, prædictum libellum Apostolicæ vestre subiporterit, ac vestra beatitudinis & sanctissimi Archiepiscopi vestri regie, & a multis hereticis se ipsum liberauerit, ne ad Trapezuntinam Ecclesiam suis creditam proficiscatur: definit, sanctissimum, ipsum aditum esse & nondum ab omni Pontificali dignitate ac officio, & se ipsum submittere condemnationi ipsi ab eorum hereticorum, & partem illorum accepisse, alterum vero pro ipso Episcopo Trapezuntinæ ordinandum esse, hæc ipsi ad Agapetum, quod minus vilius esset cum Anthimo actum hereticum.

Quo minus autem Anthimus vteretur impetrata ab ipso Romano Pōntifice humanitate, & Seuerus ille caput hereticorum Acephalorum, qui tunc (vt dictum est) Constantinopoli erat impedito fuit: etenim hortatus est eum, vt sede carere mallet, quam Chalcedonense Concilium profiteri, restatur id Euaugrius & eiusdem Seueri litteris datis ad Theodosium hereticum Episcopum Alexandrinam, de quo superiori anno actum est plurius.

Sic igitur postquam præfuit sedi Constantinopolitane Anthimus (sicut habet Nicephorus in Chronico) menses decem, vel (vt Zonaras ait) annum vnum ab Agapeto Papa depositus est, atq; ab eodem subrogatus est Menna magni nominis Orthodoxus, qui antequam Episcopus deligeretur, suæ fidei professionem publice edere iussus est. Protulit ille quidem eandem ipsam, quam præfuit ille diximus Romanos Pontificis omnibus Orientalibus communionem Catholicam experientibus, cuius est exordium Prima saluati rectam fidei regulam custodire, &c. cui ipse sua manu antequam subscriberet, hæc appoluit: Menna misericordia Dei presbyter & Xenodochii suscipio prædictas quatuor sanctas Synodos, & omnia, que in ipso continentur degnata, & episcopi Papa Leonis, que pro fide conscripsit. Et consistit in dualibus naturis, id est, in diuinitate & humanitate Christiani Deum nostrum in consubstantiale & indiuise agna-

scendum: anathemati & omnes, qui præter hæc sapienter vna cum omnibus, qui condempnati sunt, vt superius dictum est suscipi. Hæc quidem Menna ante suam ordinationem: postea autem, simulac ordinatus est, obtrudit rursum more maiorum ipsi Romano Pontifici libellum fidei, quo omnes condemnauit hæreses, & Catholicam fidem profellus est. Meminit eiusdem libelli Vigilius Papa ad epistolam quam scripsit postea ad Iustinianum Imperatorem.

His petitis, idem Agapetus Papa litteras dedit Apostolicas, eademque circulares ad omnes Episcopos Orientales, qui cum Anthimo communicant, a quibus eosdem de Anthimi depositione ab Episcopata, & de subrogatione Mennæ reddidit certiores: quæcum quidem litterarum extat ad Petrum Episcopum Hierosolymorum exemplar his verbis conscriptum, edicimus vobis ex Synodo Constantinopolitana sub Menna, vbi eadem Agapeti littera recitantur.

Dilectio fratri Petro Agapeto. Volens scire quidem fratres dilecti, propter communitatem nostræ charitatis omnes Domini sacerdotes ista Apostolicam traditionem irreprehensibilem inuenisse: & neminem aut per gratiam, aut per meritum ab ecclesiasticis canonicis declinare. Sed quoniam multa in libertate suscipiuntur, que penitentium patres possunt, & Dei misericordia delicta peccatorum vincit, & dicitur differret pena, vt reformari locum inuenire possit: inuenire necessarium iudicauimus, vt assumpsit de cetero imperauerit a susceperit: Operetur etiam vestram charitatem inuenire paternam traditionem, neminem permittite prohibita facere, sed si qua audax appareret, rata virtute resisteret.

Comitatusque peruenimus ad Comitatum serenissimi Imperatoris filii nostri, inuenimus scilicet Constantinopolitana Ecclesiæ contra omnem canonum honestatem ab Anthimo Episcopo Trapezuntinæ Episcopo inuoluntate vsurpatam, cuius animam nō solum secundum ipsam partem, sed quā maius est in consensum vobis & filiis perditione reducere desideramus: sed Euaugrius erroris ingressus ad vitam veritatis redire contempsit. Vnde non ipsius in fide penitentiam isto modo expellimus, neque Catholicis, neque factis nomine dignum esse sententiam. Nec omnia à Patribus tradita, per que vera religio fides & disciplina custoditur, secundum congruentem satisfactionem suscipiat. Cetero vero finitæ contumacia ipsius & sententia Apostolica sub condemnatione similitur vestra charitas auertat, quorum ipse ipsorum partem fecit, Constantinopolitane vero sedi inuicem, Apostolica auctoritate, aduocante, & aduocato suscipiatur Imperatorum, emendamus. Et supra modum quidem admirati sumus, quod istud opus ita aperte contra animi decretum Patrum vestra dicitur: non solum ad notitiam nostram adducere negotium, sed & reprehensibile consensu confirmant.

Sed gratias agamus Deo, cuius firmiter mala ad melius vt plurimum vertuntur, & parua transgressionis ad utilitatem & acceptionem magni fuerint gaudij. Hoc autem pro excitando vestre conspiciuntur letitiam significo, quia Mennam fratrem & conspiciuntur nostrum, vidum multo laudam, mox ordinatum prædicta Constantinopolitana Ecclesiæ Episcopum suscipi. Cui licet præter ceteros serenissimum Imperatorum ecclesio arripit, similitur tamen & rectus cleri ac populi consensus accessit, vt à singulis eligi crederetur. Etenim alium neque scientia, neque vita fuit iuuenis, sed & fidei integritate, & factis a sum scripturarum studio, atque etiam pie administrationis officio sic prædicta vniuersi viderunt opinio, vt ipsi tunc venire viderent, quo dignum erat. Hic, lector, obserua, dum Agapetus ait, arrisille electiogi Mennæ Imperatores intelligere absq; dubio Iustinianum & eius coningem Theodoram Augustinam: vt cognolcas Theodoram licet maxime impiam foemnam, prætulisse tamen foris impuginem Orthodoxæ, qua sepe virum vidimus decepsisse, magisque Ecclesiæ Catholice obfuisse, quam si qua erat, se palam ostendisset hereticam. Pergit vero Agapetus de eiusdem Mennæ electione.

Et hoc dignitati suæ addere credimus, quod à temporibus Petri Apostoli nullum alium vniquam Orientalem Ecclesiæ suscipi Episcopum matibus nostræ sedis ordinatum. Et forsitan vel ad demumstrationem laudis ipsius, vel ad destructionem inimicorum insidians res tanta peruenit, vt illi ipse similitur esse videatur, quo in

Epistol. Agap. ad Menna. Rom. Pont.

XXVII. e Cons. Syn. sub Menna. AB. I. 1. 1. Tim. 1. 1. Rom. Pont. Agap. ep. 1. AGAPETI EPIS. AD PETRUM.

XXIII.

QUIDIAN THYMVM AGAPETVS

XXX.

MENNA F. PISC. LAV. DEN.

XXX. AS AGAPETI TO COME CRATVS MENNA.

huo quan-

in quodam partem ipsi Agapetum Principi ecclesie ordinavit. Communi itaque gaudio fatisque exultatione suscipitur. Et quantum ad Agapetum fatisque exultatione suscipitur. Et quantum ad Agapetum fatisque exultatione suscipitur.

At de damnatione Anthimi atque Menis substitutione per Agapetum facta iudicium tibi, lector, ob oculos ponas, sicque speciem mente consideres, admittam non desines. Videre nimirum Romanum Pontificem quem fuit barbaricus sub pulchro nomine pacis ab Verodemone, ut Constantino populum ad Imperatorem hisplex accedit, eundemque ipsum egerit mutui collecta ex sacrorum valorum oppugnatione peccata, ubi Constantino populum venit, imperare Imperatoribus, cuique debuit fidei, & perperam ab illis facti referre, & quam cum ipsi, tum Orientales & occidentales, Anthim ordinacionem irritam reddere eumque sublimi, quem considerat, thro no deponere, sua date, omni ubique habere, litterasque publicas scribere, cuique succellentem deligere & ordinare, hecque omnia edicta in est, ab ipso coacto vilo Synodo concocata, cum antea in simili causa Caesellinus Papa eundem Ecclesie Pontificem deponendum Nestoriani sententia, & per Theodosium Imperatorem ea de re non pronunciale dimittat, sed concumenicum Episcopi Concilium convocandum curavit. Quibus intelligimus maiori tunc curi solere auctoritate Apollonica sedis Antistitem, quando magis eas videtur oppressa, quod certo facta, omnia illi cedere opus esse, si ea vi velit. In quibus & commendas Iustiniani imp. moderationem, namque demissionem, ut pote qui man terra; victor barbarorumque donator ab vno Romano Pontifice vici putatur, accipiatque ab ipso leges, qui Romanis ac barbaris leges faciat, & exercitibus imperet. Sed iam que reliqua sunt rerum gestarum Agapeti Pontificis Constantiniopoli prosequamur.

Quoniam dictum est, preter Anthimum excommunicatos quoque ab eodem Agapeto Romano Pontifice Severum pseudoeppiscopum Antiochenum atque collegas eundem cum eo impunitos qua occasione id factum huius ordine recentendum putamus. Cum autem ostendit fore, facereque hereticorum, fauente illis Theodoro Augusta Severi discipula, Constantiopolim commisit, illicque nidificantes, grani damno fidei Orthodoxorum multiplicatur in foetibus, fuit iusta querela Orthodoxorum Antistitem aduersus horum antetignanos Severum, Petrum, atque Zoaram, & Hancum Perlam. Quam ob rem idem scriptum a se libellum obtulerunt Agapeto Pape commoranti Constantiopolim. Ex parte ipse quidem, sed qui vito la translatione & libellorum in curia mendosus non nihil appareat, sic se habet.

Dimissis nos per omnia sanctissimo ac beatissimo Patri Petro, Archiepiscopo Romanorum & Patriarche Agapeto, & Episcopo Orientali diocesi, & ab his qui sunt sub sancto loco Christi Domini, necnon Ambrosioribus & ceteris clericis in hac regione congregatis.

Ex qua Christus Deus vobis pro delictis vobis presentibus, propter ipsam in anni tempore cum vera soluta sua iustitia ac terribili virtute dimissam confessionem super venerabile caput vestrum requisivisset, cum scilicet Apolloniam vobis, Pater beatissime, commisit, & firmavit supra firmam Petram pedes vestros, & dicitur quod vobis & impleret os vestrum cantus nouus, hymni Dei nostri, sperauerunt in DOMINO, secundum Psalmicum, laudamus, claritati a spirituali splendore vestro per quem antiquam lucerna splendens super sancto candlebro caliginem eorum, qui in tenebris fuerunt, & ceteris illuminasti, & oculos mentis ipsorum aperuisti. Et propter ea iussisti & credentes diuino eloquio dicentes in tempore non timentis cor confitemur ad intellectum. Et

experientia intellectu cognoscentes vos esse diligentes custodes thesaurorum Apolloniarum exultantibus modo Archimithi, habentem pietatis inuoluntatem potentiam vero ipsam negotium, qui conuenientem sibi sensum dimisit, & aliam contra diuinos canones accepit, ut se sit cognoscentesque & a Deo custodiam Imperatorem nostrum, tanquam Christi discipulum approbatam amnam habere, & participem vobis huius boni operis fuisse. Qui a primo die regni sui usque nunc studuit custodire omne corpus Ecclesie sanum & persicere integrum, & ab omni morbo heretico liberum, & propter hoc statuit quatuor sanctas Synodos in diuini ac sacri imitationibus, quando fecit magna voce a sacris predicatorem, qui scripsit contra Fidei, & hereticorum compungunt, sperant ipsi ex clementia secundum naturam suam, & putant, sicut, qui ex simplicitate errore subditi sunt, deventi tempore conuertant, & huius inuoluntatem, minus diaboli discipulos, & nunquam veritatem recognoscentes, saltem hereticorum a principio proderit & pronedat.

Rogamus, beatissime, rememorari memorato ac a Deo custodiam Imperatorem nostrum, tanquam Christi discipulum approbatam amnam habere, & participem vobis huius boni operis fuisse. Qui a primo die regni sui usque nunc studuit custodire omne corpus Ecclesie sanum & persicere integrum, & ab omni morbo heretico liberum, & propter hoc statuit quatuor sanctas Synodos in diuini ac sacri imitationibus, quando fecit magna voce a sacris predicatorem, qui scripsit contra Fidei, & hereticorum compungunt, sperant ipsi ex clementia secundum naturam suam, & putant, sicut, qui ex simplicitate errore subditi sunt, deventi tempore conuertant, & huius inuoluntatem, minus diaboli discipulos, & nunquam veritatem recognoscentes, saltem hereticorum a principio proderit & pronedat.

Preterea sunt igitur multitudinem conueniunt, que presumpta sunt ab ipso, & sanctorum sanctorum virtutum, qui in Eodem, effugit est ab illis, inueno Induce de Fertia vno, sub ipso, vnde ante, ac a ha diffidit, pro edicti propter longam uacationem, supplicamus, sanctissime, cum nunc sit tempus acceptabile, nunc dies salutis, clamamus: Adhuc nos & sancti animi oratione, quas agere cogitate prudenter & ostendere vobis, quid propter CHRISTVM tradidit sint morti a bestia multi capiti, a rursus ex sua omnibus mansessa mangonia & Manicheo errore, quo confidens iste iniqui ausus est intrare mundas aulas regias, cum nulli loci debeat habere, sed barbarum, ad conuersionem destrucionem. Et cum in presentem pax donata sit omnibus Fidei, Ecclesie cum tantu laboribus & sudoribus vestris ac Dei amantissimi Imperatoris nostri, parente ipsi extrematati animi erunt facientium conuentiones ad ipsam & conuentionem per interpellationem anathematibus contra ipsam prolati, studeat longe expellere illum pollutum & abdicatum, qui anathematibus scriptis, & apertius ab Apollonica sede vestra, & a tantu Pontificibus, & in celo ab Angelis electis sua iam condemnatus est. Qui secundum Evangelium & diuini uocem, cum uisus & sacrosancto alio Petro discipulo appellatum prope regem usque nunc inuenti non erubuit, & uerba apostolica quorundam loquuntur: mecum cum Zoara, qui omnino diuini scripturam & omnem sacrum ordinem & Moslem ignorat: sed cum audacia (nec minus vnde) sibi tradidit possundat Ecclesiasticum ueritatem atque statum per conuenticula & parat apostolica, que ipse tunc tenentur aguntur, cum synagoga, in multitudine, conuenticibus & ebrietatibus luxibusque & adulterii delictu impler. Perfastissimus autem & pessimus Imperatoris nostro, non permittit aggregari bestias edaces cum agnis, ergo date & aperte sciat illud diuini apostoli dictum, e quod nulla participari iustitia est ad iniquitatem, vel conuenticio lucra ad tenebras, vel pars fidei cum infideli.

At vero, que ab Hario Persa nunc perpetrata sunt, sine Lubry-

* excommunicauimus.

XXXIV.

DE SEVERONEFAN DISSIMO HERETICO.

b Pal. 7.

XXXV. * Locis corruptus.

EXCLAMANT CONTRA EYDEM HERETICVM.

* aliquid de est.

DE ZOARA

ci. Cor. 6.

XXXVI. DE ISACIO PERSA.

mi di.

nu dicitur non valentis: non est possibilia neque metum abicere, si narrare volumus que sua iniuria manibus ille facere non horruit. Nam in quodam ducis sermo reperta honorabilis imagine presentis ipsius Imperatoris, praelatum Iulianum & arrogans vir, tanquam certum & secundum recentiore modum dicendi blasphemauerit, dum in extendens baculum, in quo in honorati sui senectutem suam firmare fingit: implensque simulatum stellationum in confectis eorum qui ab ipso seducti sunt, percutit ut sine venia similitudinem Christo amantissimi Imperatoris, hereticum denominanda: nec a furore cessavit, donec duxit tunicam habentem nobiscum eius effigiem, & partem pro se tenuit: quam & igni traditam, totam exterminare non voluit: nam conservata fuit a meliori providentia in redargutionem manifestam & notum hominibus reuerentis, & maioris omnibus acclamationis. Testes sunt viri (sicut nosse, sanctissime) manifestam veritatem advocatam habentes.

XXXVII.

Quoniam igitur prater opinionem heresarche submittentur eorum desolationem, que cum ignominia debebat esse, & ante tempus multum decernit audaciter habitandis regalibus cellis, his qui per alium modum Deum negant, multo designati & enumerati ipsi in omnia ortu heretice: & periculum est, fideles nunquam ambulare in domo Domini, nam consensu: Tollite a nobis cito malos, offerre consuetum sacrificium hoc Deo & saluatoris pro conservanda nobis bona defensione in futuro tremendo iudicio: liberari ab omni timore & heretica terrore repetita stultitiam ornatum heresarche confirmate, statim confirmate, ran, unquam exponendo iustissimo Imperatori nostro pias ac iustas sententias contra ipsos prius ab Apostolica sede prolatas, statuentes per illas, impia scripta tradere igni, & habentes illa impudenter proclari, iuxta imitationem eorum qui Zelant pessimam Marcionem & illa impii Nestorii & Eusebii in ipsius Dispositi patris & prateritis eorum. Sic enim enunciatum omnis expectatio his qui frustra sperant in viti. Rogamus etiam sanctissime, si rem perfectam imponere duntaxat ac vestra sententia contra Antichristum, paternis vestris decretis convenientes, ut omne de modo extinguatur scandalum a parvulis in Dominum credentibus & omnibus nobis. Custodiat Dominus fideles vestram ac ipsius Imperatoris nostri, tanquam dies vobis, qui vobis imitatoris salutis & nos a tribulationibus salvastis, equique, qui vos oderunt, confusibiles, haec enim Orientales Episcopi ad Agapetum Romanum Pontificem.

XXXVIII.

His subiicitur in Actis subscriptio Episcoporum Secunde Syrie, qui eam dederunt epistolam, primoque loco positus Thalassius Episcopus Berythorum. At non hic tantum, sed & qui erant Constantinopoli, & alij Archimandrita Orthodoxi eidem libellum obulerunt eidem Pontifici Agapeto, qui & ipse pariter habetur in textus primae Actionis eiusdem Synodi, hic vero ob multa notata digna in eo posita recitandus nobis est in primis enim, quam deploratissimus esset huius temporis Ecclesiae status, cum adeo ubique in Oriente heretici inualescerent, ostendit, continetque nonnulla, quibus recitatae epistolae suae libelli obicera dilucidantur: sic enim se habet:

XXXIX.

Domino nostro sanctissimo & beatissimo Archiepiscopo antiquae Romae & ecclesiae Patriarchae Agapeta Mariani presbyteri & Primas Monasteriorum regis viri, & ceteri Archimandrita eiusdem & Archimandrita ac monachi Hierosolymitanorum ac Orientalis in eadem Synodo congregati. Eos, qui seipsum Dei Ecclesiam opprimunt, considerantes, & imitantes Dei quodam aduersus eam scribere confuscentes, lamentationes sancti Gregorii b in proximum facimus opportuna ad vestram beatitudinem dicentes: Visa est curia Dei penitus derelicta, se presentem vitam, que temporibus ante nos Ecclesiam custodierat, habet enim haec Gregorius Nazianzenus in epistola ad Nectarium Constantinopolitanum Episcopum data, ipse eius effordio, cum doler Constantinopolitanam Ecclesiam a se derelictam diuortium commercio haereticorum pelluntur. Sed pergitur ipsi: Et iam tantum cuiuslibet anima mouet a est a calamitatibus, ut quidem propriis doloribus viti: nostra non in mala esse puerit. Tot & tanta sunt communita mala Ecclesiarum, ad singula respiciendo: quoniam nisi aliqua in presenti tempore fieret diligentia ad reformationem, ad omnimodam desperationem consensionem paulatim perveniretur.

LIBEL LV5
MONACHO
RYMOBLA
TVS ACA
PETU. i
b. 100. Na
tuan Cad
Nestorian.

Cum multo itaque modis iam hoc enarraverimus: non minus vero & noue magnas & incedibiles iniurias aduersus Dei Ecclesiam factas multiplicauerimus. Schismatici & Aepholi, qui a furiis Dispositi & Eusebii descendunt (nescimus, qui eos ad auertentiam mouerit) qui veluti quaedam audacia ferri, suo proprio verbo triumphant, synagoga facientes, & parabaptisimata mouentes, & tanquam ex euerione hoc facientes, & non enim Episcoporum sibi ipsi in locis nostris desolantes, aperte inrogant, & licet omnia audent non cetera Ecclesiam solam, sed etiam contra ipsam ipsorum Imperatorum nostrum & vestram honorabile caput, sicut tanta praedictorum infamia vestra deatidini manifesta fuit.

XL.

etiam

XLII.

Magna quidem admiratione dignum, sub Imperatore Catholico leges quotidie aduersus hereticos sanciente, & pro fide recta patrociniū huiusmodi, adeo coaluisse, inualuisseque in Oriente, ac possimum, ubi ipse Imperator erat. Constantinopoli nefandis haereticis, ut Catholici, qui ibi erant (ut audis) tentati supra modum (vita dicam cum Apostolo) & ultra vires, in vitam penes desperationem videri possent adducti: Sed vnde malorum omnium in mundum olim fluxit origo, ex eodem fonte diabolus modo tot damna in Ecclesiam deriuauit, eodem aliquando obstructis reletans aqueductus per malam firmitatem, ut potius qui sciret, potentiori nullo vii posse ad Ecclesiam demolendam aneto, adhibens ad hoc ipsam impiam sepe diem Theodorū Augustinū Seueri discipulum, cuius arte, fraude, dolique seipsum ingenio comparatis, omnes leges in hereticos late preesse facibus frangunt, ut vident, cum de loquaces haereticos veniunt, atque haereticos in auctoritate, ipse etiam Imperatoria maiestate, clamantes, insurgunt. Ita plane secundum illud Ecclesiastici dicit: Vni adificati & vni destruentur: quid profecti illi nisi labor? Vni orati & vni maledicti: vni vocem exaudiat Deus?

et cor. I.
THEODORA
AVGUSTA
DEMINT
FRY IC
CLES.

XLIII.

Sic igitur quae Iustinianus Imperator sanctis legibus erigebat, impia femina oculis machinis destruebatur, & quam ille voce scriptoque sepe professus, se singulis ferme annis Catholicam fidem, illa confecta perfidia abolere fategit. At non puto tanta infamia in fortis argue truius ubique vulgata, lacrimis & lamentis Catholicorum deplorata, altioribus (ut vides) dolentium declarata clamoribus, atque libellis scriptis toties ob oculos repressis, sed quae in illis libelli reliqua audiamus. Subdunt enim monachi, quam contumeliosi facti sint haeretici in ipsa etiam primaria Imperii ciuitate, ubi degeret Imperator, & quo tandem prociacque venerint, viti eiusdem Imperatoris imaginem infanierint.

etiam

XLIII.

Non venientes (inquiunt) ad quendam domum fuerunt oratores habentes, in qua monachi quidem de magno contubernio illorum habitant, in agnem ipsius Imperatoris furia excutit, illud patris eorum diabolus fuerunt, qui cum non possit contra Creatorem, aduersus signum suum ostendit faciem. Irati enim vni excus facies Petri, qui magis quodam viti solliciti eos da voluntatem ab eo decipi, &c. que superius in Episcoporum libello sunt recitata. Inferius vero dilemma illud adhibent, quo viti est Gregorius Nazianzenus ad Nectarium scribens: qui fatua tolerantia sinebat cum Orthodoxis hereticos coalescere, suaeque synaxes agere permittebat: rogantque (ut ille petebat) ab ipsa urbe Constantinopoli illam pelli procul haereticos. Est autem huiusmodi adhibendum argumentum: Non possunt duo contraria esse simul vera: Si haeretici facultas datur haereticis praedicandis, ipsi latere est, veritatem apud ipsos esse, a nobis autem illam penitus defecisse: Sin autem eam a quod nos esse nre firmemus, illos ea defecere, & vti mendaciorum textores Deo & hominibus execrabiles esse abiciendos: dicere necesse: cum praefatum in eo statu res modo posita essent, ut tollerentur illa, etiam non inbere, patique saltem ipsius Principem sub pacatissimo ad florentissimo Imperio, cum ubique terrori esset etiam longeposi.

INIMPE
RATORIS
MOLESTI
SIMILIS
BETICI
EXCE
CITUS.

ge possit barbaris. indecens esset, atque propinodum-
idem consentire. ac patrocino ipsos fouere suo. Sed quo
modo hanc tacite perfringant fautores illorum, acci-
pe:

XLIV. Quoniam igitur ex hac causa in multis domos eorum, qui in
excellentia sunt iurata, & indocentia faciunt, cupientes mulier-
culas quasdam peccatis operatas, quia variis ducuntur desideris, &
sempre Adulteris. & nunquam ad cognitionem veritatis venire pos-
sunt. verum etiam in ipsi propriis domibus & salubribus altaribus &
hospitiis erigunt in oppositum veri alicui. & sancti fontis, &
omnia simul antequam propter arributum eis patrociniu ab
his, qui in domo demum & aliquo alio modo patientes sunt. pro-
culdubio ista dicentes, significant, non ipsam vnam du-
taxat Theodoram Augustam infestam Seneci pestis, sed
alios eadem civitatis optimates: eorumque contages
eodem modo pessime laborasse. Quod enim cuncta
Theodora arbitrio volui perspicere, & hac ex parte
proutas inbellem esse noscent Imperatores, cum mini-
me repugnaret vobis pro damnum & pernam timebat,
sed gratiam se esse sperabant consecuturos, dum fau-
erent hereticis, quibus Augustam studere sciebant.

Hac igitur sanctissimam fidei confessores monachi de-
plorantes, eandem Agapetum Pontificem vna simul
interpellauerunt his verbis: Nolite pati, beatissime, non vti
sicuti publici ad infirmandum laicorum malum. Sed sicut prius cen-
tra Antimum in hoc exilio, & Epum, qui conabatur cooperiri per
pelleu eum, & transcurrere ostium Ecclesiarum ordinum,
sanctissimum & canonum, & qui latrocinator mandu em omnium
tran sanctis, velle deum agere, & ipsius deo monstrasti, &
proci a mandu a capu alii: si & nunc iterum vigilate, & osten-
dere ipsius Imperatori nostro, quod nullum lacrum exierit, ut in-
quit dicitur Gregorius, studio relicto suo circa Ecclesias si tale ma-
lum in desolationem sane fides per ipsorum fiduciam praevaleret, &
pernitentiam adhibe ista ad corruptionem Ecclesie, uisitare in de-
nitionem domum eum & in propriis, & iniqua in ipsi facere.

XLV. Kai quidem dicitur acca portum, licet incredibilia, & a dicitur
delictis moraliu istem & ab eo ad demerissimum Dion, qui
in tempore opportuno vestr non aduention nobis ostendit: quod sicut
Petrum nequam Apostolum principem his, qui Roma erant in
depositione Simonis Sorcti missi, sic & vos misit in de positione
& expulsiu Seneci, Phri, & Zoare. & eorum, qui similia eis
sepant, & qui omnigeni honoribus circumferantur, ad in bono-
rationem Desideria phemia que ac titiones: debet vobis potesta-
tem, cognitam: vobis pmissis & a Des custodico Imperatore no-
stro esse expellere de omni Ecclesia tanquam infideliter & viola-
torem non solum sanctissimum arum Ecclesiarum, sed & politia ipsius.
Nemoque hoc ad suum malitiam conuenientia organa infideliter
beni, neque diabolus, inuenisset, totum orbem terrarum con-
muntum fuit, & sanctissimum sanguine terram contaminantur, & u-
alitate in solatioribus & rannitionu turbati: Expellere igitur i-
stis.

XLVI. Si autem bene si pmissum Imperatoris nostrum & ipsius Chris-
ti auaritia seruoque informari, quod communitate anathemati,
in medio habetur anathema, sicut ostendit nobis antiqua Scriptu-
ra in Adam & Ionathan, qui scientia & ignorantia inuadunt
in anathema, & hoc ignorando in periculo suorum perire cum cir-
quarum in medio coram fuit anathema. Etsi commemorati suo
Deo anato & dilecto Imperio adducere Deo eos, qui ab ipsi a recta
fide abduci sunt, & si hoc non valeat facere, infideliter Ecclesia
repellant. Non enim latuit tuam beatitudinem, quod quamquam
pmissum Imperatoris nostrer mandauerit hereticis non consentio fa-
cere, neque recepti: ne Zoare si tamen tale praeciptum dixerit, &
par de ipis, aut in die Pasche non paucos, inter quos erant pauci co-
rum, qui permanent in domo veru siue deponit ille, qui ab ipsi
gratia Dei parit cadere & aufugere, & ad Dei Ecclesiam refuge-
re. In alio quoque loco & dominibus excellentissimorum virorum has
& similia ista facta sunt. Verum semper isti soli Dei Ecclesiam
pertraherant & contristauerunt, & non vsque ad illud tempus
sicutum vni communitate.

XLVII. Sed quoniam & ab his, qui in iuriam esse videntur, ac in ordi-
ne Pontificum exister omnino expugnantur, Catholica fides
scilicet: tempus est dicere de eis illud psalmi b: Similitudo ma-
leficis est nobis, sustinuitem vti que: & si u, qui odit super me ma-
gna locutus fuerit, absconditsem me forsitan ab eo, tu vero bo-

mo vna animi, dux meus & notus meus, qui mecum dulces ca-
piches cibos, in dono Dei ambulauimus cum consensu. Tale fue-
runt nonnulli commorantur in magis & regia vrbis prima
ciuitatis, nomen quidem pastorum portantes, totaliter autem
sunt lupi rapaces: & quorum numero maxime exstit Antimius
Trapezuntinus & alij aliarum ciuitatum. Illi enim & simi-
les huic ex hereticis Acephalus excellentes, ac paululum religionis
prietatem simulantes, in Ecclesiae se intruserunt tanquam qua-
dam Aegyptiaca flagella, qui nullo modo propriis Ecclesiae vaca-
re voluerunt, & hoc solum bene sapientes, ut decessent filii signa-
tae Ecclesiae, &c. pergunt dicere de Antimio Ecclesiae sine
desertore, inualore vero alterius, sed hac nos suo loco
opportunitus recenlitimus. Atque demum hac addunt
aduertus eos hec:

Verum quoniam non solum iste, sed & ceteri Episcopi cleri-
ci & Archimandrita in magno numero, qui in istis aduersus Dei
Ecclesiam veniunt, & propter hoc solum in hac ciuitate commo-
rantur, ei & vniuersis Ecclesis perturbacione dare, nullo modo
recusantur: vngam & vniuersis tales ad vos adduci, & exacio-
nes promittere canonibus concedentes: quippe & in praedicto An-
thimio & in istis omnibus vigilante istis iudicio canonum a vo-
bis bene constitutum, ut paululum resisteretur Dei Ecclesia ab
istis liberata: & cognoscant, qui ad pastorem aut am & clerum
hoc modo venire volunt, quod non in sine tacet Dominus, sed
euangelizat super tales pastores, super quos secundum prophetam c.
excacabunt illi sicut eius. Isti uo paucis non ones, sed seipos, & iudi-
cium abominantes, & omnia rella peruerentes, ad nihilum dexe-
rent infidelis, que sunt contra Ecclesiam, & blasphemiam contra
sanctos Patres.

Quod descendentes Ecclesiam, beatissimi, suscipite nostram
supplicationem: & potestatem vobis a Deo datam in ipsos mo-
nentes purgate Dei Ecclesiam, & a lupis liberate, immittentes
in ipsos non pastorem, sed disciplinatum virgam vestram.
Nam etsi promittere promittunt, praeceperit vna ipsorum, que alio
alio tempore & non veritate conueniatur, non pernitite committere
pastoralis eis, qui Ecclesiam Dei negauerunt, & hereticu, qui ex-
tra ipsam iuste constituti sunt, Seneci videlicet, Petro, & Zoare, &
qui similia his sapient, super quos iudicium vestrum pmissum Im-
perator suscepit, tanque condemnato: ab Apostolica sede vestra, &
ab alij Patriarchalibus sedibus, necnon ab omni Pontificio, cum non
patientur canonice venire ad Ecclesiam Dei, expelli ab omni publica
& privata domo, pmissum Imperatore nostro pro pace Ecclesiarum
idem vobiscum sententiant, cui omni cura & studium die noctuq,
de hac super omnes est: & cessare facere omnem turbacionem ab-
ipis factam Ecclesiae at que omnem alienam doctrinam simul vide-
re, beatissimi, & hortari Deo anatum dominum nostrum, ut san-
ctat sicut illa in ipis Nestori, ita & ista Seneci mente capti amine
corruptibilia scripta in senilam Chalcedonensem Synodum & in
thronum sancti Patris nostri Leonis Archiepiscopi blasphemantia i-
gni tradere: nam per ista dubiam fidem in animas simpliciorum fa-
cere studeat, & substantiam fecit apud Gentes magnam & venci abole
nomen Christianissim.

Etenim huius gratia & Romam ad vos missimus, & vestram
exceptam aduentum denunciamus, & ipsam suscepimus.
Tales a pmissum Imperatore nostro promissiones accepimus, quod
ea que a vobis canonice pronuntata sunt, sua pietas omnino stu-
deat mandare executioni, & totum mundum deinceps liberare
a temporalibus bonum turbacione. Nomina vero clericorum & mo-
nachorum tempore opportuno denunciamus, exherentes quomo-
do hi quidem, que Nestori sent, hi vero, qui Eutychetu sentientes,
ab vtraque parte diuelli Ecclesiam donantur. haec tenus Or-
thodoxorum monachorum libellus, cui subscripta les-
guntur nomina Archimandritarum & presbyterorum
pro suis monasteriis legatione fungentium numero no-
naginta duo magna ex parte prouincie Palestine. Nam
inter alios affuit legatio a magno illo Theodosio cenob-
iarcha, de quo plura superius laude dignissima pro fide
perfuncta enarrata sunt: Helychius enim presbyter eius
monasterii Theodosii legatus subscriptus eidem libello
legitur.

Viuebat adhuc quidem Theodosius ipse, de quo ista
in eius Vitapostalia suscepta pro fide Orthodoxa certa-
mina leguntur: Cum de eo, Theodosio scilicet, intellexisset

XLIX.
DEPEVDO
EPISCOPIE
DEGENT I-
BVS CON-
STANTI-
NOP.

XLIX.
DEPEVDO
EPISCOPIE
DEGENT I-
BVS CON-
STANTI-
NOP.

L.

LII.

LII.
DE THEO-
DOSIO COE-
NOBIAR-
CHA.

& qui

LIII. AGAPETVS INTERVM DAMNAT ANTHIMVM.

Et qui veteri Romae solum pulchre tenebat (in antem erat Agapetus) & qui Antiochenam solum regerat Ephraim. siue Ephraem ipsi quoque populo rectam fidem predicabant. In quibus multa sunt ad laudem huius beati composita, que non minorem gloriam afferunt in, qui scripserunt. quam et, qui laudabatur. quod nos ad gratiam, sed plane ad veritatem fuerit laudatio hanc ibi

Sed quod ad libellum recitatum pertinet. oblata ista fuerunt ab Archimandritis Agapeto. vt que precedunt ipsum libellum Acta testantur: ita tamen, vt ea omnia, antequam libellos tum Episcoporum, tum monachorum Agapetus susciperet. celeritate praeueniret, vt pote quod iam Anthimum condemnasset. nam vbi primum exisset Episcopatu Constantinopolitano summa, qua nitebatur Apostolica auctoritate, rursus in eum sententiam tulit, qua iudicauit, vt etiam ab Episcopatu Trapezuntij & omni sacerdotali munere & functione esse omnino deberet extorris: acceptos vero dictos libellos tum Episcoporum, tum etiam monachorum misit ad Iustinianum Imperatorem, quo ab eo damnati expellerentur heretici.

LIV. AGAPETI EX HAC VITA TRANSITVS.

Sed quid interea, peccatis exigeret. populi, funestum accidit. Cum iam omnia ista ab ipso facta essent implectique in omnibus partes suas, sanctissimus Agapetus ex hac vita migravit, tanquam omnibus absolutus, ad quem missus erat, post opus vocaretur ad premium. Hec autem omnia breui narratione a nobis pertricta, accipe quam diligentissime enarrata in libello a eodem monacho rum, quem Iustinianus Imperator post Agapeti obitum obtulerunt, in quo post recensitum ab eis primum & secundum iudicium contra Anthimum latum, quorum prioris sede Constantinopolitana eum deponeret, posterioris etiam de sacerdotio Ecclesie Trapezuntinae, ista adiecit de his, que post hac sunt subsecuta.

LIV. AGAPETI EX HAC VITA TRANSITVS.

Hec vero petitiones nostras, oblatas sc. Agapeto, vt omni sacerdotio exeret Anthimum, praeueniens praedictus sanctissimus vir Agapetus, cum Anthimum scriptum mansuetum constituerit, simul cum praedictis hereticis condemnauit. Et omni dignitate sacerdotali & officio nudauit, & omni Episcopatu & Orthodoxo nomine vsque ad peritiam eorum, qua deliquit. Et misit pariter vestra libellos nostros, vt qua in ipso sunt, nempe vt idem damnati heretici procul elicerentur, per vos ad finem deducantur. Sic enim opportune assumpsit hoc honorabilem vi a dispensatore nostro Deo. Et addidit est patris, suis, & bonum, qui tamen certauit & causam perfecti, sicutque seruauit. Hec ipsi de transitu sanctissimi Agapeti: atque eodem libello Imperatorem, vt eisdem abiecit hereticos, interpellant his verbis.

LVI. QUID ORTHODOXI PETANT AB IMP.

Obtestamur itaque, vestrum imperium (sicut tenet arum quid facientes) per magnam Deum Saluatorem nostrum Iesum Christum, qui protegit venerabile Imperium vestrum, & omnem inimicum & hostem propter vestram rectam fidem vobis subiciat, non contemere iudicium praedicti sancti viri, sed ipsum exequi & Ecclesiam Dei & totam mundum liberare a peste Anthimi & praedictorum hereticorum. Nam sancto Agapeto in praesenti vita existente, post Deum ad vestram pietatem respiciente, hoc acciperentem a vobis expectauimus. Implendo itaque que ad illo iussu & canonice iudicata sunt, & per vestram generalem sanctionem ista confirmando talia que de cetero praesumpti interdicendo illius beatam animam coelestem, que cum Deo proxima sit, eo quod vinculo terre & carnis cuius soluta sit, & fiduciam ex proprio boni operis adeptam, pro pace & salute vestrae pietatis intercedit.

LVII. MAGNOSE RICVLO SI NVNTRV HARETICI DGERE INCIVITA TE.

Vos autem cum David ad Donnison com fiducia clamate b Nonne qui oderunt te Domine, odio habui, & super inimicos tuos tabescebat: Perfecit odio odium illorum, & inimici facti sunt tui. Timeudum enim est, praesumpti Imperator, ne propter multam dilationem istud Israeliticum populi patiamur & nos, in medio habentes ab omni sacerdotio anathematizatos, qui quoniam in medio habent Achaz & Ionatham scientia & ignorantia scriptis anathematizati prohibentes in periculo sunt tota aliter perire, sicut genuerunt, quod in medio habet anathema. Non ergo Christianissimi Imperatoris tale malum contemnite, sed vultum celo ad cogitationem Dei & his que ipsius sunt, adimplentes quod scriptum est d: Ventilator impiorum Rex sapientis: vt cum David, & Iosua, & Elia, ac Agapeto, qui maxime clauisunt pro Deo, partem vos habeatis in

praesenti quidem, sicut & illi, & sub salubri pedem omnes inimicos vestros subiciat: in futuro vero cum illis aeternum regnum tribuat, qui promissis coram ipso centuplum, & in futuro faculo vitam Martini donare. haec enim Archimandrite ad Imperatorem post obitum sanctissimi Agapeti.

Sed antequam caetera, que hoc eodem anno Constantinopoli post Agapeti obitum secuta sunt, in medium afferamus, in ipso transitu tanti Pontificis aliquantum immorandum. Quod enim in primis ad tempus spectat, quo huius anni mensis, quoque eius die defunctus sit, haud satis liquido constat: certum est tamen errare eos, qui eius obitum contigisse referunt hoc anno vigesima prima mensis Maii: liquidem ex actis Synodalibus eius, quod hoc anno celebratum est Constantinopoli, Concilij post migrationem Agapeti, redarguntur, cum eius prima actio die secunda eiusdem mensis Maii habita legatur: adeo vt opus sit affirmare, ante eundem mensis Maium sanctum Agapetum ex hac vita delectum. Anastasius de ipso habet, sedisse tantum menses vndecim & dies decem & octo. Verum cum superioris anni exordio ipsum electum fuisse Pontificem satis aperte fuerit demonstratum, vtique amplius anni periodo ipsum vixisse, opus est affirmare. Ad calcem vero de eodem Agapeto haec Anastasius: Post dies aliquantos egritudine correptus, defunctus est Constantinopoli Cuius corpus in loco plumbeo translatum est Romanum vsque ad basilicam beati Petri Apostoli, vbi & sepulchrum est duodecimo kalendas Octobris. Hic fecit ordinationem in urbe Roma, creauit diaconos quatuor, Episcopos per diuersa loca numero vndecim. Et cessauit Episcopatus eius mensis vnius & diei viginti. haec enim Anastasius. Porro diem natalis eius illum celebrant in Ecclesia, quo Romam translatus in basilica Vaticana ipsum excepit. Quod vero ad legationis negotium cuius rei causa profectus est Constantinopolim: ipsam quidem bene gestum esse, idem Anastasius indicat, vbi ait: Agapetus Papa omnia obtinuit, pro quibus missus fuerat. sed redarguntur ex his, quae dicta sunt superius ex Procopio, & ex iis, quae postea sunt confecta. Post hac de eiusdem Agapeti obitu illi, subdit Liberatus diaconus e: Ha peractis, constituitur Papa apud Imperatorem Aposcritum Ecclesie, sae Pelagium diaconum suum, dum in Italiam reuerti disponit, Constantinopoli fuit. haec Liberatus.

Extat in bibliotheca Vaticana fide rebus gestis ab Agapeto Pontifice Constantinopoli & obitu eius & fide rebus vetus monumentum, scriptum (vt apparet) ab aliquo, qui tum interfuit. quod licet deprauatum valde, vt licuit, restitutum hic tibi reddendum putauimus, cum notari digna nonnulla contineret: sic enim se habet:

Anno adificationis Romanae Ecclesie quadringentesimo nonagesimo, Agapetus, qui primus sedis Antistes fuit, a Theodato Gothorum nequissimo Rege obpositulandum a Iustiniano Augusto patrem Constantinopolim venit. Hic obierit, lector, vetorem chronographiam, qua aliqui numerarent interduum annos ab adificatione Romanae Ecclesie. Sicut enim praefatus Romanus mos fuit ab Verbe condita ante recensendo deducere, ita ius vsus ab Ecclesia Romana condita temporis nota memorias configuratui & consentire coherereque nostram chronographiam ad amissum omnino gaudeat. Etenim dum ostendimus anno Domini quadringesimo quinto Romanam Ecclesiam ab Apostolorum Principe Petro erectam: plane ab eo tempore absoluitur hoc anno quadringentesimus nonagesimus, & inchoatur nonagesimus primus euident, quo veritatis annus Domini quadringentesimus trigentesimus sextus. Sed videamus, quae sequuntur.

Consistim vterque, Rex & Pontifex, sancta delibati officia, & alter alterum veneratus, diem duxerit in vterumque, legationis duntaxat post negata. At vero Agapetus inexta praecipuum Petri vniuersis profectus in Ecclesiam, que per id tempus omnes in se inclinata reuertebant, in ipsam se necessitatem conuertit,

LVIII. DE TEMPO REOBITU AGAPETI.

e Lib. diac. Bren. c. 11.

LIX. Biblioth. Paris. li. no. 1138. apud Reg. pag. 5. Greg. pag. 194.

CHRONOG. RAPHEA AB ECCL. ROM. CONDITA.

LX.

LXX.
EXCELLEN-
TIA AGA-
PETI.

LXXI.
APOT. LE-
GATI POLI-
ORTUM
PAPA.

LXXII.
SYNOBUS
CONSTITU-
T. NOT.
SVE MIN-
RAI.

LXXIII.
Estant
ima. Cen-
ciobodit.
LXXIII.

* in modi-
llio ad-
la occidit
di his qui
vno
niser.
LXX.

istoria dicitur, ut ex illis peccatis in te et de tibus in-
nistrorum posse effici, ut quod in Ecclesia Deo offerret
lactificium, minime suam fore arur effectum. Et enim si
ne ipsius sacerdotis rem agentis peccata impedimento
esse possunt, quo minus incrementum illud de sacrosancti
sacramenti perficitur omnino: quanto magis sanctissimi
ministro: si id haud poterit retardari criminibus: Sed to-
tus illud factum esse diuinitus ad illius sanctissimi viri fan-
ctitudinem delectandam. factis in motu, ut ad reliquos
admonendos haud facile à Deo permitti omnino, falli
iudicio Summo: ut Pontificum, quorum si mens recta,
plaque: cui etiam quia possunt ut homines falsa surreptione
praerogent, Deus tamen succurrat, ne labantur. Quae si
in hauiuodi priuatis causis accideret, eos siue uerant, ut
etiam superiorum como, dum de S. Equitio egimus, est de-
monstratum, quomodo non praesentaneo peculiarique
Deus praesto erantur, cum publica ad uinculam Ec-
clesiam pertinentia iudicia exercentur, atque ea potissi-
mum, quae sunt Catholicae fidei, decernuntur.

At hic finis est historiae reum gestatum sanctissimi
Agapeti Romani Pontificis: cui haud scio an similis alius
inuenti possit, qui adeo breui temporis spatio Eccle-
siae Catholicae praesidens, tantaque persececit, cuiusque
sequae apud Occidentales, et Orientales sint amplissi-
ma conclamata praeconia, quae Fidelibus cunctis ex hac
uita decedens solarietius reliquerit desiderium, quod
etiam de optimis priuatis amor adimere consuevit: qui
denique in deplorata adeo incidens tempora magis sa-
cerdotali vigore nituerit, constantiorque apparuit
Pontificia potestate.

Iam uero quae post sanctissimi Papae decem, anre-
quam successit erantur, facta sunt Constantinopoli, hic
enarremus. Adierat illic adhuc Apostolicae sedis legati
illi, quos idem Pontifex (ut dictum est) praesentaneo nono
superior ad res componendas Constantinopolim, quos
decedens nulla immittens potestate relinquit. His an-
tem cura illa potissima fuit, ut quae ab eodem Agapeto
uicente constituta fuissent, nullo unquam heretico, cum
labefactarentur inuisum, sed facta te et atque in omnibus
libera & integra permanerent: cuius rei causa suis ipso-
rum uerbis etiam obligare Orientales Episcopos, ipsi
in consilio fuit, atque in eandem sententiam Mennam
aduenierant Constantinopolitanum Episcopum.

Sic igitur pariter sententia Synodum in eadem ciuitate
ex vicinioribus Episcopis & us, qui Constantinopolim o-
rabantur colligere quanto citius decreuerunt, in eam
tunc insurgere potestati fere Imperatoris depositi nus-
per heretici, qui fuerant Pontificia Agapeti auctoritate
oppressi. Pollebat ad haec agenda uiribus Mennas, ut pote
qui non legatorum tantum muniebatur auctoritate, sed
et ipse praeposens erat vicaria sedis Apostolicae praefectu-
ra, qua ab eodem Romano Pontifice adhuc uicente in-
signitus fuerat, prout in eadem Synodi Acta, de quibus
sumus dicturi, declarant. His ergo rebus, qui ex huc uita
ad aeterna migraret Agapetos, uicente uisus est in lega-
tis, super hisque, in Vicario Menna Constantinopoli adhuc
post obitum permanere. Horum igitur opera atque labore
hoc anno die secunda Maii, celebrari coepit ista Synodus
Constantinopolim, praesidentibus cum Menna Apo-
stol. legatis. Extant eius Synodi Acta recitata in
Concilio Hierosolymitano, hoc nem anno, die xix. Se-
ptembris, habito, ubi haec de ipsa Synodo Constantinopoli
dicta die celebrata leguntur, quibus tempus & peccata,
quae in reuerunt, delcibuntur, atque ita exordiantur.

Post Consilium Flauij Balsarij uir clarissimi sexto Nonis
Maii, in diebus de iunioribus, in Deo amantissimi & Impe-
ratoris ciuitate Constantinopoli nona Roma, praesidente domino
nostro sanctissimo ac beatissimo archiepiscopo & Patriarcha
Menna in Mesania, digno uenerabili domina domina nostra
sancta & gloriosa Dei genitricis semper Virginis Mariae, quae est
propagandissima magna ecclesia. Et a dextra quidem parte
confidentissimo & concordantissimo iuxta primum usum Christo
amantissimo & a Deo custoditi Imperatoris nostri Isidori, san-
ctissimi a Deo ac religiosissimi Episcopi Saluini Caelensis, Epi-

plumio Esulanus, Aleria Salernitano, Rufus Esulanus, Leon-
Nolano, omnino ex Italia regione primum quidem iuxta a sole a-
pustolica, & alii sibi recitari Episcopos, omnino, qui in quibus
numeros: post quorum nomina recensita, nouissi-
me recitantur, qui & eodem ordine subseripsisse reperit-
ur Theophanes atque Pelagius S. Rom. Ecclesiae
diaconi cum dictis Episcopis eodem munere Apostolicae
legationis fungentes, una cum aliis ministris Moena &
Petto Apostolicae sedis. Notariis ac subdiaconis &
procuratoribus, ac ceteris, qui aderant eiusdem Apo-
stolicae sedis & ecclis: interferunt legati quoque ab An-
tiocheno Patriarcha Ephraemio, nec non alii à Petro Ep-
iscopo Ecclesiae Hierosolymitanae, itemque Caesarea
Cappadociae, Ancyra, & ab aliis locis missi.

Quod uero in primis ad locum Synodi pertinere non
praeterit (quod & alibi notasse meminimus) dum ha-
bent Acta, eam hab tam in Diocle hinc uocem cum li-
berari minime intelligerent, eam corripisse, ut pro Dil-
tico, scripserint Dyicum, alii Dysiphu: sed germana est
illa lectio, qua Dyicum ponitur: erat enim Constanti-
nopolim percelebre monasterium Diu appellatum, à quo
Dyicam deriuatum, cuius hoc tempore praefectus erat
Agapetus, qui in ordine Archimandrita in datis Syno-
do libel in primo loco subscriptus habetur. Ita dictus
locus ille à Dio Archimandrita sanctitate celebratus
natalem diem Graecorum uicem in Menologio de-
cimo nona Iulii, Cuius etiam monasterii Diu mentio ha-
betur in Romano Martyrologio, ubi memoria celebra-
tur eiusdem monasterii mensuarum martyrum, qui
pro Catholica fide uicem sua Anastasio Imp. occisi
sunt, de quibus ibidem in Notis diximus.

Confidentibus itaque Episcopis inuisus est legi libellus
oblatum aetna Imp. Isidorianum ab Orthodoxis Archi-
mandritis Constantinopolitanis uicem & alii Syriae In-
ferioris, quierant (ut super uisum) alium Agapeto
Papae decedere libellum eodem argumento conscriptum,
quibus omnibus petebant damnatos hereticos pice cul-
expelli. His Actis, rursus legi eandem libellum datum
Agapeto Papae, Patres inuisum, quo (ut dictum est)
damnatos hereticos non amplius audiri, sed procul re-
legari petebant: nec non alium eodem primum oblatum
Pontifici, & scriptam ab eo epistolam ad Petrum Hiero-
solymitanum Episcopum. His lectis, interlocutus Menna,
conueniendum dixit esse & explorandum Ambi-
num, si respiceret errore uellet, nec uerit minus id
ficeret, expelli possit: hac uis benignitate ex uoluntate
(ut testatur est) Agapeti Papae. Missi quoque ex Syno-
do ad eum accendendum tres Metropolitani Episcopi,
duo presbyteri, totidemque diaconi. haec finis impo-
situs est prae sentis primae Actioni.

Secundo conueniunt eodem sanctissimi Patres No-
nis Maii, siue (ut alia lectio habet) uicem Nonas eiusdem
die: Tunc qui missi erant, retulerunt Animum quae sunt
in Palati locis, ubi se gere consuevit, & alibi, & in subur-
bio, nec inueniri potuissent. His auditis placuit sanctae Syno-
do rursus a locum trinum dierum terminum ad respi-
scendum interuenire, cuius rei gratia alii legati sunt Ep-
iscopi, presbyteri, atque diaconi, qui cum quaerent.
Haec gesta sunt in hac Actione, neque amplius quie-
scant.

Post haec autem statuta die rursus ad Synodum Ep-
iscopi conuenere sexto Idus Maii: ubi uocatis, qui ad in-
quirendum Animum missi essent, & pariter telluris
maiori cum & iugentia perquisitum & non inuenitum, in-
terlocutus Menna Constantinopolitanus Episcopus u-
na cum sacra Synodo, tertiam adhuc Animum ad respi-
scendum dilacionem decernit, eandemque pretempo-
riam: missique totidem Episcopos, & resbyteri, atque dia-
coni, prorogato decem dierum spatio ad praesentiam
Animum. Sed quid praeter ea à Patribus addidit, ex Ac-
tis eiusdem accipere & uicem interlocutus est. Menna &
uicem Synodus post concessum decem dierum Ambi-
num spatio: Et pro tollendo conueniunt igno uicem seu (quod
uicem est) dissimulato uicem uicem sua, quae à nobis sententia

LXXIV.
DE LOCO
SYNODI
NOMINATO
DITICO.

h Die 8.
Febr.

LXXV.
DE PRIMA
SYNODI
AGTICA.

LXXVI.
SECUNDA
A CTIO.
& Habetur
in Act. Cen-
ciobodit.

LXXVII.
TERTIA
ACTIO.

d. l. d. d.

Laurent

ta fuerunt, manifestata toti Christianissimo populo huius regie
constantis, & proclamata apertius continuis inquisitionibus esse
factam super Anthimum, & ipsum hortari se venire ad
hunc dicta clausa est tertia Synodi huius Actio: ipsa tunc
proclamata lecta est quarta Sessio.

Di. decima enim Kalendas Junii eodem anno & In-
dictione sextam conuenere Patres: ubi auditis Episcopis
& aliis, qui ad perquirendum Anthimum missi erant:
cum nosquam eum esse inuentum, singulorum relatio-
ne innotuisset, tum Mennas Constantinopolitanus E-
piscopus ad Anthimum proclamationem scriptam pu-
blice legitur, quae sic se habet:

Mennas Archiepiscopus Constantinopolitanus uocatus
Patris et huius Synodi in ipsa Deo amata Roma Constanci-
nopolitana congregata Anthimo uenerabili.

Si quidem aliqua ratio conueniens tibi fuisset & spes poen-
itentiae de peccato commisit, nihil certe opus fuisset praesentium
proclamationum. Sed olim sancta memoria Agapeto Papa anti-
qua Roma inuestigatum fecisti opinionem tuam, & iam in ipsi
reprehensibilium dogmatibus inuentionem meruisti, cum Pon-
tificis Trapesuntini appareret, quod in inquisitionem illam su-
sumptis: & cum in huius tanto tempore ad poenitentiam uocatus
fueris, non modesto te ipso salutem, & inobedientiam tuam
maueris: & ad hanc humilitate (sui uisum esse) ostendisti. Et
quidem quae te gestis fuerit, nulla uenia digna fuit: Verum tamen
alibi hominum libris peccato ascribens, & clementia usque ad
modum tempus exeres, qui peccauerunt, & occasionem excusa-
tionis spectant, seipsum saltem inuenientes, praesenti litterae te
procuramus. Admonentes tuam uenerabilitatem, non stare in ipse
conuentione usque ad finem: & uenire ad sanctam Synodum intra
numerum sex horarum, & opinionem, quam in rebus dogmaticis
adoptas, & quae uoce ostendit, palamque facere inuersi alii,
quae ante per se ad reuocationem huius, qui lapsi sunt, Patrum misif-
simorum & iudicium clementissimum admittit. Si uero &
dura ipsius uocatione despecteris: tibi de te certo non in uen-
tione locum penitentiae erit. Nihil enim non aliunde, quam ex his,
quae scribitur, quae iudicium, inducunt. Subsignamus, apposta
mentis May die quinta decima, Indictione quarta decima, post
Consultationem Flauii Chalcedonensis, & Gregorij Episcopi ad An-
thimum capientem laetias proclamationem. Termino autem
praescripto iam elapso in eandem Anthimum sententia
ita, ultimo pronuntiata aenea ab Agapeto Papa firmata,
ex qua supra alia occasione complura deprompsi-
mus, sed hic tam integram accipe:

Malignam transgressionem Anthimum reus demonstra-
tus est. Venerabiles quidem Patrum leges tanquam non positas
adhibere repetauit, & paulo minus suo exemplo omnium Ec-
clesiasticorum statum conturbauit, introducendo se in Patriarcha-
lem sedem huius regie uisum, quae nullo modo sibi conuenit,
communi quoque consuetudinem sacerdotibus Dei ac populi fide-
lissimum operatum est. Quinimo non solum sibi studium e-
rat, sed & Eurychetis opinionem habere. Cumque sibi obtinere
poterit iniquam Pontificiam, quem admodum dictum est, pec-
catorum aut oportet deponere sanctissimus Dei Ecclesiae
honoris, & contrarium, quam diuina uoce dicant, pro congre-
ganda rationabile uoce Dei uisum, diuinitus excogitabat ad-
uersus omnes (uita dicatur) Ecclesiam, ut periculando uniuersum
sanctissimum Ecclesiarum tantis ipsius imperatoris uisum
liberibus reformatam in multas diuisiones scinderet. Deum, de
paulatim hanc corruptionem significabat, simulque quidem sus-
cipere sancta Synodus, Nicenam deinceps contra impium A-
rianum, Constantinopolitanam contra hereticum Macedoniam,
& Ephesinam primum contra impium Nestorium, ac Chalce-
doneam contra impium Eurychetem, saltem ipsa habens in
sacra Dogmata. Sed cum in ista ipsa Synodu esset sancta me-
moriam beatissimi Leonis Papa, nullo tamen tempore aliter uel
per uisum, uel participat sanctissimus Dei mysteriis, nec celebra-
tionem ipsorum praedicat, ne in hac quidem sanctissima magna ec-
clesia uisum uenerabiliter a rebus ipsorum confessionibus, &
neque magisterium Pontificum, neque uenerabilium Priorum,
qui pro talibus rebus, aut omnino tolerat, aut aliquam de-
fectionem dat: quomodo non paruum singulo die asserti scanda-
lium in talibus, in fidelibus quidem irruentibus, fidelibus uero

dolentibus, ut qui parum credunt, adhuc magis conturbentur,
& in petas incidunt.

In talibus enim cum magnus Imperator se ipsum disposuerit,
ad memoriamque sibi reuocauerit sententiam Principis Apposito-
rum, quae dicit b. paratos nos semper esse oportere ad responden-
dum omnipotentem rationem de ea, quae in uobis est, spe: nihil plus
iuris, sed ad eum serenitatem deceptibilium rationibus usus: pro-
misi se omnia facere, quae quocumque Summus Pontifex magna scilicet
Apostolica decerneret: & ad sanctissimos Patriarchas scripsit, se
se uisum per omnia Apostolicam sedem. At magno Deo & Salvatore
nostro Iesu Christo non permittente tanta usque in finem procede-
re, missus est hinc regie urbis, secundum ipsius deitatem, Agapeto
sanctae & beatae memoriae Papa beatissimus, qui statim sacra ca-
nonibus manus cum Deo porrexit, & ipsam de se sibi non con-
ueniente manu: illa uenia huius, qui talis uel participet aut com-
municatores sunt, & regia ac a Deo iussu de cunctis sacrum or-
natum suum reddidit, cum ostendit uestram beatitudinem hinc
sanctae magna sedi pressae.

Quoniam uero & in dogmatibus impetrati sibi infinita cri-
mina impendit, supplicationesque & libelli multi porrecti sunt
ipsius Imperatori nostro & beatissimo Papa a diuersis uenera-
bilibus uiris: & multis quidem ualidioribus ipse beatissimus Papa
animam ipsius paterne reuocare studuit: sic tamen insanabiliter
eum se habere inuenit & pia dogmata recusantem, in super-
biam & criminantem uocem illam de duabus naturis (quod ad
uersus Eurychetem maxime sancta Chalcedonensis Synodus dis-
sinit pro se negando, & recte condemnato a sancta Synodo
recusantem euitare, immoderata contra ipsos amplexantem, & quan-
tulum in ipso est, studium ostendere Dioscorum & ipsum Eury-
chetem pro se inuentiones, inter quos sequi haereticum deprehensum est:
sententiam profecto in scriptis penam clementia & decem san-
ctitate, differens: & tempus poenitentiae, decernensque, donec
tali opinione mutatus satisfecerit huius, quae a sanctis Patribus do-
cte & canonicis definita sunt, ipsum non habere nomen Catholici,
neque sacerdotis.

Hac autem se in uisum Imperator noster, respiciensque
ad supplicationes suas serenitati a diuersis personis uenerabilibus
porrectis, uestram beatitudinem & nos omnes in id ipsum super-
isso conuenire bene satisfaciendo: iustum iudicauit. Nos itaque
uenerabiles canones sanctorum Patrum nostrorum sequentes ha-
ereticum uocationibus ipsum aduocauimus, & tempus poenitentiae ei
dedimus: & latenti ac medelam recusanti proclamatione mani-
festa fecimus, quae a nobis facta sunt. Cumque in huius omnibus i-
psium ad conuersionem adducere non potuerimus, apertam hanc
sua haereticum demonstrationem accipientes, sequentesque ea, quae a
beatissimo Papa bene examinata sunt: conspiciamus (si hic uo-
bis asseret) omnino ipsum tanquam membrum inutile & pu-
tridum abigi de corpore sanctorum Dei Ecclesiarum, & extra
Episcopatum Trapezuntinum esse, & alienum ab omni sacra
dignitate & potestate, & iuxta ipsius sanctissimi Papa sen-
tentiam a Catholica appellatione. haec tamen Synodi sen-
tentia.

Post haec Mennas Constantinopolitanus Episcopus
plura in eundem Anthimum loquutus, afferens in eius-
dem condemnationem calculum, quanta debeant fla-
grare charitate indices Ecclesiasticis reum damnantes,
deklarauit exemplo, dum inter alia animam ad commiserationem
commoti iudicium ostendit uerbis istis: Unde su-
per impatiendi inobedientia uoluntatis ipsius lacrymantes, & su-
per errore, qui illum animam apprehendit, gementes, sequendo
sanctissimum uicem magis Dei & Saluatoris nostri, qui docet
nos non parere propriis membris, si alicuius scandalum causa nobis
fiant, sed ipsi inuentionem facere insinuat, ad integram totius cor-
poris ualitudinem: respicientes ad ea, quae pridem a sancta memo-
ria Agapeto Papa antiqua Roma decreta sunt, & praecursum
multa in eundem peruersum Anthimum sententia
tulit, quam securae sunt acclamationes Episcoporum,
clericorum & monachorum, exclamationesque pariter
aduersus collegas Anthimi Seuerum, Petrum, atque Zo-
aram, iam ab Agapeto Papa praedamnatos. Post haec mo-
nachi quoque aduersus eundem libellum obulerunt,
cuius lectio in alium est dilata conuentum.

Ne autem ista dilatio quid suspitionis in eorum anti-
mis parere possit, ista ad postremum Mennas ad unum

XXCI.
b. 1. Par. 1.

XXCII.
defenses

XXCIII.

XXCIV.
MENNAS
IN ANTHI-
MVM SEN-
TENTIA

C. Matt. 1.

XXCV.
CAUSAM
DILATIO-
NIS AFFECTU
MENNAS.

XXCVI.

2. Concil.
Confl. sub
Menna
AB. 1. sem.
2. Concil.
VLTIMA
ACTIO
SYNODI
CONSTAN.
SYB. MEN.
NA.

XXCVII.

XXCVIII.

Putamus, charissimi, vestram pietatem non ignorare volentiam & saltem per imperatorem nostrum, quem habet ad Orthodoxam fidem nostram: & nihil eorum, quae in sanctissima Ecclesia momentur, convenit sibi praeferre opinionem & usum ipsius. Rogamus itaque vestram charitatem in presentium acquiescere, ut nos tempore accipiamus adducere ad plus factu aures ea, quae a vobis exclamata fuerunt. haec ipse dicens, ne de Imperatoris voluntate nimis profuse locutus esse videri possit, mox hac addita appendice, dicta coerevit: Nos enim (sicut sit vestra charitas) Apostolicam sedem sequamur, & ei obediemus, hucque Mennas, qui & subscriptionem apposuit: quam ceteri, qui Synodo interfuerunt, patiter subscribendo secuti sunt.

Quod igitur ad Imperatorem se dictum haereticorum causam relatorum Mennas Constantinopolitanus Episcopus dixisset, oblatus fuerat adversus eos libelli eidem Imperatori, quos Synodus cognoscendos eidem misit Augustus. Cuius rei causa opus fuit ut rursus Synodus conveniret, quoniam vero die ista Acta declarant: Post Constantulam Flavianus basilicam, pridie Nonas Iulias, Indictione decima-quarta, in Diva matia civitate Constantinopoli, praesente autem sanctissimo ac beatissimo domino nostro Menna, &c. Notandum autem, quod in Actis Hierosolymitani Concilii haec vltima Actio, Synodus secunda nominatur, prima vero, quam recitavimus contra Anthimum: ita namque ob diuersas virtutes: Actiones distinguuntur placuit, utpote priorum illam esse dicendam contra Anthimum celebratam, posteriolem vero illam, quae a Iustis Severum Petrum, atque Zoaram collecta est. Sed cum tenera eodem in loco fuerit congregata ab illidemque Episcopis celebrata, & eadem ex causa, nempe adversus eiusdem clausi haereticos habita, Actionem hanc potius eiusdem Synodi esse dixerimus, quam Synodum a superiore distinctam.

Cum igitur dicta die & loco convenissent Episcopi, iussus est ingredi Theodorus Tribunus & Notarius atque Referendarius Imperatoris, qui locum ferret ab ipso ad Synodum missos libellos, quos a diuersis acceperat: vocatque patiter monachi & clericis eorumdem haereticorum accusatores, qui libellos obtulerat Imperatori. Primum vero praecipitur legi libellus Pauli Episcopi Apatinae, cuius Anthes ante fuerat Petrus, habens subscriptionem sex a liorum Episcoporum Secunde Syriae: cuius est exordium: Magnificus autem etiam & nunc Dominus facere nobiscum, &c. continet autem eorumdem hanc confessionem fidei Orthodoxae: laudatque ipsius Imperatoris, quem commoveri suadent adversus Severum, Petrum, atque Zoaram: mentionem patiter habet de epistola eodem argumento scripta ad Romanum Pontificem Agapetum, quam ipse morte praerogatus non accepisset. Eo lecto libello, iussus est patiter recitari, qui a monachis Constantinopolitanis Scalitis Secunde Syriae eidem oblatus est Imperatori, qui incipit: Cor vestra pietatis in manu Dei, & ad quodcumque ipse vult inclinari consistentes, &c. Illud etiam expetentibus, ut dictos damnatos haereticos iudicio Synodali subleciat, & de medio tollat omnes non communicantes Apostolice fidei. His lectis, dimissus est Theodorus Referendarius, qui ab Imperatore eisdem ad Synodum libellos attulerat.

Cum autem ipse recessisset, iussus est a sancta Synodo eorumdem monachorum legi libellus adversus eosdem ad Synodum datus, cuius est initium: Cum iudicium adversus Anthimum suum accepisset, &c. versantur in eodem argumento, ut sicut Anthimum, ita reliquos damnet haereticos Dei Ecclesiam perturbantes, in memoria patiter reuocantes Impia atque nefanda scelera ab illis ipsi perpetrata: quae cum a nobis superiori tomo sint suo loco & tempore, quo facta sunt, recensita, hic eadem iterum repetere superfluum iudicamus. Perlecto libello, quo iude appellauerant olim agitatam adversus eosdem Apostolicam sedis iudicanda sunt, quae adversus eosdem scripta fuerant ab Hormisda Rom. Pontifice ad Epiphanium Constantinopolitanum Episcopum, nec non ea, quae idem Pontifex scripsisset ad monachos Secunde Syriae: de quibus epistola a nobis patiter actum est superius. Iuncta his lectis est libelli supplicis clericorum & mo-

nachorum Antiochie ad Ioannem Hierosolymotum Episcopum, adversus eosdem haereticos tempore Iuliani Imperatoris, cum pax reddita esset Ecclesiae: cui subiecta est relatio Ioanne Constantino Episcopo tunc temporis data de pace composita, & alla eiusdem temporis Acta, de quibus nos suo loco abunde factis.

His omnibus perlectis & auditis, perspicue cognitum est, rem a Romano Pontifice, tum in Oriente in Synodis Antiochie, Constantino, Hierosolymique & vbi-que locorum ab Orthodoxis eosdem iam esse damnatos haereticos. Quamobrem in eosdem ab ipso Menna Episcopo Constantinopolitano, & vniuersa, quae congregata est, Synodo, eiusmodi sententia lata est verbis istis.

Cum loquerer dominum apostolus & discipulus magni Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi dicit, quaedam esse peccata non ad mortem, quaedam vero ad mortem: docet, nos per hanc sententiam fugere blasphemiam in Deum per opinionem haereticorum veluti ad mortem ducentes: videnturque Severus & Petrus fonte praecipue peccata ad mortem, opportunum est eos, qui a principio errauerunt, & opinione haereticis seducti sunt, & propter hoc sancta Catholica Ecclesia & Apostolica, & ab omnibus qui in ipsa partem sacerdotum sortiti sunt, condemnationem sibi ipsi superinduxerunt, sibi penam partem, & ipsam excusantem occasionem penitentiae atque recognitionis. ac cum in nihil tale videntur fuisse, neque toto tempore attingunt demonstrationem recognitionis fecerint, sed tanquam in ipsam Deum superbiae manserunt in proprio imperitibus, & per unum parauerunt stare vsq; ad perditionem suam, & si non omnes alios, quibus valde fuerunt perdidissent, & opus affectauerunt loquum filium auctera & inuentorum iniquitatis, qui affectauerunt communem omnium hominum perditionem constitutere voluit, & vsque narrant. Non ergo cessauerunt vii doctrinam scriptis & non scriptis, & non solum in ciuitatibus, in quibus fuerunt commorantes, sed etiam in longe remotis simpliciorum animas alienando, & participes propria perditionis faciendo, non ad intellectum accipientes iudicium Dei, neque Dominicum sententiam manifestissime clamantem: Si quis scandalizauerit fratrem suum de passibus istis, obnoxius erit gehennae igni.

Insuper autem conculcauerunt vestri alii canones, qui prudentes sanxerunt, condemnationem in aliqua Synodo, nulla modo posse fieri datole ministerium recussione, donec de eo discussa ab alia Synodo facta, ipsam innocentem probasset. Et si quis audiret synodum quid malis tempore facere ante restitutionem in alia Synodo, hunc nos posse in alia Synodo item aliquam restitutionem habere. Sed haec omnia despicentes praedicti Severus & Petrus & sui communiatores & participes, de quorum numero est Zoarus quidam monachus de Syria anno primo, qui neque intellegere aliquid in sacris patet, neque secundum rationem facere, non quod alij quicquam boni impari possit, sed simpliciter se hypocrisis veluti eorum quosdam animabus efferentibus perit, immo (quod verum est dicere) materiam avaritiae facit.

Contempserunt quidem Ecclesiam Romanam, successorem Apostolorum, quae sententiam contra ipsos protulit, & pro nihilo reputauerunt huius regiae vrbis sedem Patriarchalem, & omnem Synodum in ea congregatam, & eiusdem Domini & Salvatoris omnium in sancto loco Apostolicam iurisdictionem, & vltima hypocrisis etiam omnem sententiam Orientalium diocesis contra ipsos latam. Dicendum etiam est, quod illius manibus sancta non recedant, & tanquam potius quidam margaritis conuulsaerunt (sic autem Evangelicis & paternis sententias) nec cessauerunt vsque ad hodiernum diem grauius obviare statum & paci sanctissimam Ecclesiam, ipsorum clam & occulte faciunt ea, quae canonibus interdicta sunt, alia quidem multos iniquos doctrina ipsorum persuadentium pervertendo, conuenienterque & parabolizata per domos & monasteria faciendo contra canones, & ipsorum sceleratam communitatem multum, qui ab ipsis peruersi fuerant, tradendo: homines diuinos neque figuras, neque re, qui habebant ordinationem ab ipsis datam, simuliter ipsi peruersi.

Porro per haec non solum non eradicatur anathema primo impostum a Patribus nostris, sed & ex nostra sententia, immo vero Canonum auctoritate spes restitutionis ipsi auferunt.

XXCIX.

XC.
b. Lian. J.
FENTIN.
TIANIA.
YAKIM. P.
IXVM. ET
ZOANIM.

Matt. 19.

XCII.

XCIII.

Ecclēsiast.

Et si catholici sicut cum hoc intelligere solent illorum erro-
rem & heresim. Populus istius sequentes sanctorum Patrum
testimonium sententias. Et Evangelium ac paternum inherendo sen-
tentiam ipsorum & sanctissimos fratres & communitates, cum
ad ipsi lata fuerit sententia contra priusdicitur Sacerdotum, Petrum,
& Zoaram, & alios, quicumque communitas sunt ipsi in impie-
ta. ac contra complexus ipsorum. Et tunc illi per Dominum nostrum
Iesum Christum verum Deum nostrum tanquam lapsi quendam
gradum irreverentes in eum Christi aliquid & consentaneis su-
per sanctissimos fratres & communitates nostras. & septim prius
nominatim Sacerdotum & Petrum simul aversitate fecerimus: non
autem ipsos solos, sed & Zoaram, & alios, qui conventus &
pariter congregati, fuerunt, necnon & omnia ab ipso conscripta,
que venimus de novo auctori in mala in ipsi inveniunt, & ipsam
in similitudinem animi emittunt, hactenus sententia Syno-
di ex prescripto Hormisdæ & Agapeti Romanorum
Pontificum.

Hic per Al. lecti litteras de damnatione dictorum
omnium hæreticorum Menas Episcopos Constanti-
nopolitani ad Petrum Hierosolymorum Episcopum,
quæ sic habent.

Per multa Deo innotuisse ac sanctissimo patri & com-
munitati Petro Menas in Domino salutem.

Reverentissimus filius venerabilium virorum, qui apud vos sunt,
lectores: non cum suis vultus interpellare in alio casu per e-
pistolam, sed animo vertere ad ipsi: propter hoc ergo solum &
nisi me notum esse ad scribendum, & ex his momento* allo-
quendi vos delictis suis sicut in oculis dimitto: non sicut
requiritur est quædam. si ad eum nominis sui nesciam non pre-
sentem, sed in personam sanctissimum in eminentia vestram vestro-
rum, in ipso meo corde posita littera implerem. audientes vir-
tutem vestram sanctissimum in personam. Nisi in sermo de ve-
stra charitate quæ de vestro inter nos, cum multi quidem, quæ
à nobis informata sunt, narrant, maxime vero communis fratres,
omnes innotuisse sanctissimæ Deo antantissimæ presbyter Euse-
bium (peritiam deo & non tantum) in æge in generaliter & is-
triana de vobis sermo est, in æge non ab ipso sanctitate, qui liben-
ter ante, quæ apud vos sunt, sicut filia recta, vita irreprehensi-
bilis, maxime quæ magna, & sanctissimæ dicendo) omnia virtuti-
bus vestris ad Deo dicit, vi & sanctissimæ accipere & cu-
stodire. Et hoc sicut est, præsertim innotuisse. Igitur & Sacerdotum tamquam
si quædam sicut est, sicut dicitur. Post hæc quæ tua sanctitas no-
bis per litteras sanctissimæ, sicut vos consentientes contra
Sacerdotum, aliquid hoc sicut est, Petrus, qui cum à ceteris tam de-
positus fuerit, eadem condensatione & ano in ille reprehensu-
m est, antantissimæ quæ ac Zoaram in similitudinem errorum incidisse de-
prehensum sunt, & vobis istorum amplexu per iudicium est. Com-
munitas autem nobis in hac omnibus sit, qui de antiqua Roma ve-
nerunt, & quicumque congregati sunt in nostra venerabilis Syno-
di sedibus qui vos laici ac presidentiam Deo amabilem huius om-
nibus quædam sunt venerabilis monachi, quæ ex vestra à Christo
antantissima in regia vi de consuetudine.

ipsi itaque, actiones ad horum in omnibus format ac vobis
mittimus. Sicut igitur eisdem sententia in indicatu à nobis & à
vobis contra Sacerdotum, vi sum in approbata à nobis & ab alijs o-
mnibus, & vobis dicitur) contra Petrum & Zoaram atq; An-
tintissimum sicut est, dare nolite: nam vestrum viq; sunt, indispensi-
biles & inalterabiles in aliis quidem principum liberationis ho-
mitionem per auctoritatem accomodare, in aliis vero si fuerit da-
mnum ad aliu sequi. Et ostendit quidem vobis per partem vobis
pessimum in aliis que statum. Verumtamen volumus hæc à vobis
sicut est manifestata, & horum intimationem ad eos mittere,
revertam & venerabilium Episcoporum, qui subditi vobis sunt, in-
redemptionem circa gesta per litteras ipsi subscipias significan-
tes: quæ antem in vobis missa sunt, narrant quod vos finite: quæ
vestra recte consensum & eorum, qui malam opinionem susti-
nerunt & passim sunt, in perpetuum eunt symbolicum instru-
mentum.

Repe autem, salutem, quod creditum est, nolite abscondere,
sed participare multipliciter, exerte & tradite veritates ve-
stra, ne quandoque videamini ipsi in terram fudera. Secun-
dam me ergo prope facienter, erate pro fratre, & supplicatio-
nes frequentate dicentes: Dapacem, Domine, nobis: omnia enim
reddidisti nobis. Omnia in Christi fraternitatem, quæ cum san-

ctitate vestra est, plurimum salutamus. hactenus Menas:
quem eiusdem argumenti alias misisse litteras ad E-
phrem Antiochenum Episcopum sepe aduersus eof-
dem hæreticos strenue laborantem par est credere, sed
non extant.

Quem autem audisti litteris Menas ad Petrum lau-
dari Eusebium Hierosolymitanæ Ecclesiæ ministerium
Constantinopoli agentem, eundem scias commendari
partem in constitutione Iustiniani Imperatoris hoc anno
data ad eundem Hierosolymitanum Episcopum Petrum
de alienatione domorum quarundam Iherosolymitanam ad
ecclesiam resurrectionis dictam, Hierosolymis: existen-
tem: quam hic describere velle esse putamus ob cog-
nitionem frequentis accessus huius temporis ex toto orbe
Christianis ad loca sancta: sic enim se habet:

Lam quidem ea, quæ de prohibitione ecclesiasticarum aliena-
tionum et aui, lege communi promulgata sunt à nobis, quam sa-
ne & obinere & ratam in omnibus esse volumus. Quando au-
tem condicenda omnibus ecclesiis boni prouidentur, in agere con-
ueniunt, præcipue autem sanctæ Resurrectionis, & loci, in quo mun-
di Creator dignatus est in humana consueti generatione: propter
hoc existimantibus præsertim scribere legem, non ad subuersio-
nem eorum, quæ iam a nobis constituta sunt, sed ad aliquam con-
uenientem & necessariam rebus utilitatem. Omnibus enim est
hominibus manifestum hoc, sanctissimam Resurrectionem eoi,
quæ ex omni orbe ex confluit (quorum multitudinem infini-
tam est dicere) & suscipere & alere & sacre sumptus immen-
ses & imperator, huiusmodi concernati sunt, sufficientes, secun-
dam præsertim operationem magni Dei & Saluatoris nostri
Iesu Christi (qui multitudinem inestimabilem ex paucis enutrit
paribus) in dies suscipiendam. Itaque ipsi & reditus esse oportet
plurimos, & occasiones pias, secundum quas futura sit possibilis
construere, ut multitudinem auxiliari tanta.

Notum igitur, quatenus secundum præsentem Eusebium Deo a-
mantissimum presbyter & Cœmiliaribus eius, quæ secundum re-
giam hanc vobis est sanctissima ecclesia, profectus in præsentem
Hierosolymorum civitatem, & hinc suos & Deo amabiles
etiam nunc indicam mores (per quos multus & maximus & iu-
stus augmentum sanctæ ecclesiæ auxit reditum) potius recentis o-
ctoginta libris auri comparati reditus triginta paulo plus minus
auri librarum quædam quidem pecunias colligenti pie, quædam
vero ut mutas sumerent exhortant Deo amabilissimos Orono-
mos præfatos sanctæ Resurrectionis. Docuit autem & nos, quia &
credentes sua accipere querunt, & quia aliud excogitant inopi-
abilem locum. Multis namque confluentibus & accedentibus ad
prædictam Hierosolymorum civitatem desiderio repositum &
dicaturum Deo locorum, concupiscunt comparare habitaciones
ecclesiasticas auro multo, quatenus vrique liceat ipsi ea, quæ se-
condum dicitur locum est, habitatione perfusi: non posse autem
hoc facere Antistites sanctæ Resurrectionis metu legi à nobis de
ecclesiasticis alienationibus posita, quamvis tanta exsistente vir-
litate huius inuenit, ut in annos quinquaginta velint quidem
tabernacula seu cenacula istiusmodi comparare, & inde multo
& maiore quam dici possit commode futuro, si quidem possessio
sanctissima ecclesia accelas reditus triginta auri librarum (hoc
constituitur administratione) vix in tredecim annis, cum adificio-
rum venditio in ipso quinquaginta annis fiat: & præsertim cum
substantia ipsius Resurrectionis in demibus sit constituta, quæ for-
tassis omnibus subiacentibus, repente vna peruenit cum ipsi,
nec vestrum vel tantulum firmare facile valentes, si quidem ex
aliquo (absit autem hoc ut dicamus) casu cadent, aut alias
conferentur.

Has nos venire ad præsentem legem fecerunt, quam dedicamus
Deo & omnium ecclesiarum sanctissimæ Resurrectioni, per quam
genecimus omnia quidem alia & in sanctissima Resurrectione ob-
tinere occasione prædorum ecclesiasticorum (nec enim ipsi om-
nino permittimus venditionem nullâ facere prædorum) super sane a-
dificijs lacrimis aliquid de rigore legi. Si enim super utilitate san-
ctissimarum ecclesiarum hanc scripsimus, videmus autem tantam in
re utilitatem exsistentem: quomodo non vix per præsentem legem
hoc ipsi permittimus omnem dantes & vendentibus licentiam,
& eminentibus securitatem? & maxime postquam præsertim,
tempore ipso citius redullurum iterum edificia ad ipsam: ut pote ipsorum
emporibus, qui sicut propter studium circa Deum emerunt ipsa.

XCVII.
DE VSBUS
PABRY.

b Nouel. 40
XCVIII.
IUSTINIA
NI CON-
STI. DE A-
LIBRAR-
DIS DOMI-
NIS ECCLE-
HIEROSOL.

XCIX.

C.

CL. Et postquam abierit ipsa recitavit. Usque ipse ipsi sancti...

In sequens vero tempus hoc ipsum facere licet, scilicet aliqua...

CII. Si enim omnino Dominum servat & creatorem Deum dignatur...

CIII. Vitis hinc, que tum a Menna, tum ab Imperatore hoc...

Imperator Cesar Fl. Justinianus. Et Menna sanctissimus...

et Novat. CIV. FRETIMIANI IMP. CONSV. ADVERSVS HÆRESI-COS.

Rem non ingultam impero & nos facientes, ad presentem...

Et quidem nec dogmata Regi, nec nosiam Clementiam &

Nec utique extra Imperialem confirmationem relictum...

Sit itaque & ipse sub predicto anathematismo, quem...

CV. CONCORDIA DE SACRIS DOCTRINIS

CVI.

QUOD DE SENATU IMP. CONSV. ANTHEM.

CVII. SENATU IMP. CONSV. STATV.

CVIII.

Quare

Ecclesiast.

Quare unquam inter alios aliquos de divinis posside...

Quare unquam inter alios aliquos de divinis posside...

Quare unquam inter alios aliquos de divinis posside...

Quare unquam inter alios aliquos de divinis posside...

Quare unquam inter alios aliquos de divinis posside...

ster Iesu Christum, Trinitati vno, vni genitum Deum...

Cum autem Mennas abfoluta (et vidimus) Synodo...

Sicigitur ubi que locorum, ubi essent Orthodoxi...

Sed & hoc anno decimo Iustinianus Imperatoris...

CXIV. DE CONCILIO HIEROSOLYM.

EXCEP. 10. 1. Concil.

CXV. HERETICI VBIQUE DAMNATI

Prat. Spi. 11. 1. 10.

CXVI. SYNODO HIEROSOLYM. ALEX. EPISC. LIBERAT. INAC. IN DRE. MAR. 1. 10.

Liberat. 1. 20. PAVL. EPISC. COPI. A. LEXANDRI. NI. CREA. TIO.

CXVII. ASIATICI MILITANS REBEL- LANT IN AFRICA.

quam Alexandriam reuocatus est (vt singula singulis red- damus annis) suo loco dicti sumus: hanc modo de re- bus hoc anno gelis.

Quod vero spectat ad statum Ecclesie Africane: hoc eodem anno contigit, vt Ariani milites in Africa con- stantes aduersus Salomonem exercitus Duces, Paschali tempore, in hostes conuersi, Africam provinciam di- tra affluerint clade, Carthagineque diriperint, ele- dog, sibi Duce Stofa tyranno, ab imperio Romano om- nino defecerunt. Scribit haec omnia Procopius; sed male in margine lacunam inpletur quis addidit, id factum anno duodecimo eiusdem Imperatoris. Etenim cum idem auctor dixerit verbi dicat, tunc accessit in Af- ricam ipsius Bellisium Syaculis agentem: non nisi hoc anno id factum oportuit: nam (vt dictum est) ultimo an- ni superioris tempore potius Bellisius Syraculis, sibi de- gens hoc anno vocatus in Africam; sequenti vero Ro- manum cum exercitu profectus, Neapolim sibi obtinuit ciuitatem vt cepit post haec tempore periculis in ex- peditio Italica Bellisium, Procopius satis ostendit, qui eius singula affectatus vestigia, quae duodecimo Impera- toris anno ab eo sunt gesta, iustius est profectus.

CXVIII. Procop. de reb. p. an. lib. 1. DE TEMEL- TATIONE AC REBEL- LIONE MI- LITUM IN AFRICA.

Haec autem de militum Arianorum in Africa facta de- fectione quomodo se habuerit, ex Procopio a sic habe- to; Annus (inquit) decimus Iulianiani Imperatoris agebatur, vere inuenit, quando Christiani festum celebrant, quod Pascha vocant, festiatio in Africa inter milites contigit, & iocundus: Postquam vero de eis festum proximus futurus erat: Ariani magis ob- temperant prohibitionem, valde instabant, risumque est, eorum primarius, vt in prima festi die, quam magnam vocant, Salomonem interprecens: erat in Dux exercitus Imperatoris, Res aliquando laetor, nullo consilium reterege, vtpote multa grama & dira consulerentur, sermo mansuetus in nullum fuit inuicem de qua causa rem celari poterent. Postquam vero multi Salomonem equites hastati & scutiferi ad hanc conser- uationem oppidam cupiditate astiti sunt, aduocante die, Salo- mon in templo securus, proci omni suffragane resedit. Egredi- entes autem, quibus datum erat negotium, & spiritus vbi men- tore inter se sensus acendi maruantes, nihil omnino sunt ausi, sine tempore sacra carmenque verentes, seu Ducis glo- riam affluuntque erubescens, vel aliqua alia e duximus pro- hibuit. Sacro demum per actus, eadem die domum redeuntibus, con- uari inter se solabant, ac plane illorum detestantur ignem am- atque mollescent.

CXIX.

PATERA- CTA CON- INRATIO.

Rarij vero in diem sequentem eodem consilio re dilata, simi- liter re infilla discesserunt, ac in forum venientes se inuicem acu- sabant, quisque in alterum causam regebat, vt mollem ac so- cietatis & officij desertorem, simulque Salomonis aspectu timo- rem prolo dabant. Lamque (vt patet) vt vulgata, eorum plerique non tantum in ciuitate morantur, extra vagan- do & oppida & agros populabantur; Absque in quos inole- hant, inuicem loco inuicem habentes. Alij vero ex conuatu in ciuitate remanentes, consilium, mentemque desimalando, admirari videbantur. Salomon igitur vis accepit regionem omnem vastari a suis militibus, vt rem nouam plane miraba- tur, simulque in hoc tumultu hoc, qui remanserunt, omnes ne ab officio abscederent, ac ad Imperatoris beneuolentiam sequendam esse adhortati: qui ab imito quidem auscultare visi, postquam dies quanta aduenerat, ac illos, qui extra praedabantur, iam in- tuto esse, ac in tyrannidem confirmatos audierunt in Hippodro- mo conuenientes, vt Salomonem simul cum alio Ducibus aperte conuicium iactabant. Itaque Theodorus Cappadox a Salomone missus, eos blandis verbis ac persuasione ad equum deducere minime illis audientes conatur. Erat autem quidam huius Theo- doro tunc inimicus, & Salomonis insidiosus atque suspectus, hanc itaque milites illico Ducem suum de consilio sententia con- clamant, ac cum eo arma corripentes multa tumultu in Pala- tium properant, hic quidem Theodorum alium, qui custodibus praerat ante omnes trucidant, vnam perfectum, cum alio vir- tutibus clarum, tum belli discipline praestantissimum, & cat- sabbidie Salomone Duce, qui fugiens in templo latuit, sicque euasit periculum imminens, deq; Carthagine ab- item seditionis militibus direpta narrationem inge- rit, ac de accessu mox Bellisario Syraculis in Africam,

deque Germano ab Imperatore post cum in Africam missio, cum eo adueniente, Bellisarius ab bellum Gothi- cum reuocatur. Quae autem postea contigere, suo loco dicentur.

Im vero Romanam Ecclesiam inuicimus, quae tanto viduata pastore moriens diu in luctu permansit acerbius afflictata a Gotho tyranno, quo ille grauiora sibi immi- nere mala sensit ab Orthodoxis. Cum igitur Remy au- ditus elles obitus Agapeti Papae Constantinopoli, atque iam haberetur more maiorum sacra comitia de nouo creando Pontifice: idem Gothorum Rex Theodatus (si credimus illis, quae ab Anastasio enarrantur) violentam manum immisit, vt non quem clericus vellent, sed qui ipsi essent in animo, crearet Agapeti Antistitis successores. Haec autem quomodo se habuerit, audiamus imprimis ab ipso Anastasio, qui rem gestam ita recenset: Silarius natione Campanus ex parte Hormisda Episcopo Romano sedis annos vnum, menses quinque & dies voluit. Hic lenatus est a tyranno Theodato sine deliberatione decreti. Qui Theodatus corruptus pecunia dato, talem timorem Bellisio clero, vt qui non confiterentur in eius ordinatione, gladio perirentur. Sacerdotes quidem non subscriperunt in eum secundum morem antiquum, neque decretum confirmauerunt ante ordinationem. Iam autem ordinato Silario sub vi & meto, propter aduocacionem Ecclesie & religionis postmodum subscriperunt Presbyteri. Post menses vero duas notu diuino extinguitur Theodatus tyrannus, & ele- uatur Rex Vitige. Quod ad collatum pro electione pecuniam spectat: ex his, quae dicemus paulo post, calu- miose dictum intellegi potest. At quod spectat ad vim a Gotho tyranno cuncta patiente, nec patiente facile illi quem eligit, qui Iulianiani esset studiosus: quod vera fuerit, adducitur, vt credamus.

CXX. DE CREATIONE BEL- LISARII.

CXXI. ELECTIONE MAURICII VINCITI IN IMP. ROM. TYM CON- SILIUM.

Vidisti in clero Romano dignum exemplum, dum ad eundem schisma, quod omnino se alium elegerunt, absque dubio constandam fuisse: cum electionem, imo institutionem Silueti (vt decauit) primitus improbaret, postea de mium vno omnium accedente consentio, vt leg- tima esset electio, effecerunt: atque plane qui elicit iure meretur intrusus, vt pote non legitimus pastor, qua- liande & non per ollum introitus, clero Romani tamen clementia facta est, vt eidem rursus in ouile patente officio ingrederetur: idque non absque iure diuino, vt exitus declarauit. Qui igitur primo non genuinis legitimus visus omnibus, esse, mox legitimus bonus pastor apparuit, & quidem talis, qui animam suam daret pro ouibus suis, atque demum summum sacerdotium, quod accepere, (quod maxima gloria fuit) corona martyris insignierit, vt suo loco dicemus. Hoc factum ad ingreffum Silueti.

CXXIII. DE TEMPO- RE ELEC- TIONIS SILVETII.

Quoniam autem huius anni mensis vnde die eiusdem Pontificis creatio contigerit, haud quis poterit facile de- finire: cum nihil praeter ea, quam quae de ipso Anastasio habet, ab aliquo antiquorum inueniamus expressum. Dum vero, ait, celsus Agapeti Episcopatum mensum vnum, atque de es viginti; neque tamen ex his certa dies definit potest successores electionis. Qui vero ex animi arbitrio creationis Silueti diem apposuerunt, & men- sem, oportuisset in medium adducere testes, quorum ad ea de finienda fuerint nisi auctoritate: eorum nobis re- ligio, absque digna maiorum testificatione quicquam, vt iudicatum asserere: Simulac igitur auditis est obitus Agapeti Romae, vni illam, quam nuper diximus, Theo- datus Rex Ecclesiae intrulit: sed qui refragatus primo est clerus, in eius electionem (vt dictum est) tandem ipsi consentire: sed quomodo mensis, quomodo ea fuerit dies, haud liquido constare potest, dum (quod demonstratum) & Agapeti obitus certa dies penitus ignoretur. Sed nec colligi potest ex tempore, quo Silarius & sedisse & ob- itisse dicitur, nempe qui ab Anastasio pontifex sedisse an- gum vnum, menses quinque, & dies vndecim, obitisse vero die vigesima prima mensis Maii: nam ea ratione dicendus esset creatus Pontifex hoc anno, die decima mensis Decembris: Verum cum idem vacasse sedem Agapeti, non nisi mentem vnum, & dies viginti octo affir- met; constet vero ex Actis Synodis abbas recitatis, eundem

Agapetum

